

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

Živnost versus společnost s ručením omezeným z pohledu daně
z příjmů

Vypracovala: Bc. Lenka Skočdoplová

Vedoucí práce: Ing. Jarmila Rybová, Ph.D

České Budějovice 2023

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Lenka SKOČDOPOLOVÁ
Osobní číslo: E19794
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Téma práce: Živnost versus společnost s ručením omezeným z pohledu daně z příjmů
Zadávající katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Zjistit rozdíly dopadu daně z příjmů v případě živnostenského podnikání a společnosti s ručením omezeným.

Rámcová osnova:

Úvod.

1. Daň z příjmů fyzických osob v ČR.
2. Daň z příjmů právnických osob v ČR.
3. Metodika výpočtu daně v případě živnostenského podnikání a v případě společnosti s ručením omezeným.
4. Identifikace vybraných podnikatelských subjektů.
5. Postupy stanovení částky daně z příjmů.
6. Identifikace rozdílů a vyhodnocení dopadů daně na oba subjekty.

Závěr.

Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran
Rozsah grafických prací: dle charakteru práce
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

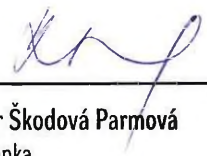
European Commission. *Corporate Income Tax Policy*. Dostupné: <https://ec.europa.eu/jrc/en/page/eu-wide-system-withholding-tax-relief-174656>
Jaroš, T. (2020). *Daň z příjmů právnických osob v kontextu aktuální judikatury*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer.
Marková, H. (2021). *Daňové zákony. Úplná znění k 1. 1. 2021*. Praha: Grada.
Vančurová, A. Láchová, L., Zídková, H. (2020). *Daňový systém 2020*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jarmila Rybová, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: 11. listopadu 2021

Termín odevzdání diplomové práce: 15. dubna 2022

12

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Ve Zhoři dne 20. srpna 2023

.....

Bc. Lenka Skočdoplová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce, paní Ing. Jarmile Rybové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, za její ochotu, vstřícnost a čas, který mi věnovala.

Bc. Lenka Skočdoplová

Obsah

ÚVOD	12
1 <i>Legislativní rámec podnikání</i>	13
1.1 Definování podnikání	13
1.2 Definování podnikatele	14
1.3 Formy podnikání fyzických osob	14
1.3.1 Fyzická osoba – živnost	14
1.3.2 Živnosti ohlašovací	15
1.3.3 Živnosti koncesované	15
1.4 Formy podnikání obchodních korporací	16
1.4.1 Společnost s ručením omezeným – s.r.o.....	18
1.4.2 Akciová společnost – a.s.	19
1.4.3 Veřejná obchodní společnost – veř. obch. spol., v. o. s.	21
1.4.4 Komanditní společnost – kom. spol., k. s.	22
1.4.5 Družstvo	23
1.4.6 Evropská společnost – SE	24
2 <i>Možné způsoby stanovení základu daně</i>	26
2.1 Účetnictví	26
2.2 Daňová evidence	27
2.3 Paušální výdaje	28
2.4 Paušální daň	28
3 <i>Výpočet částky daně z příjmů fyzických osob</i>	30
3.1 Základ daně	30
3.2 Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky	31
3.3 Zohlednění sociální situace poplatníka	31
4 <i>Výpočet částky daně z příjmů právnických osob</i>	34

4.1	Daň z příjmů právnických osob.....	34
4.1.1	Základ daně právnických osob	34
4.1.2	Sazba a výpočet daně právnických osob	35
4.1.3	Daňově uznatelné náklady	36
4.2	Právní a daňové souvislosti společníka ve společnosti s ručením omezeným... 38	
5	<i>Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.....</i>	41
5.1	Sociální zabezpečení	41
5.2	Zdravotní pojištění.....	42
5.3	Porovnání výhod a nevýhod společníka v s. r. o. oproti OSVČ.....	43
6	<i>Metodika.....</i>	45
6.1	Daň z příjmů u fyzické osoby	46
	Postup výpočtu	47
6.2	Výpočet sociálního zabezpečení	47
6.4	Daň z příjmů a pojistné ve společnosti s ručením omezeným	48
6.5	Volné prostředky podnikatele.....	48
6.6	Efektivní sazba zdanění.....	49
6.7	Průměrná sazba daňových odvodů.....	50
7	<i>Stanovení daňové povinnosti</i>	51
7.1	Výpočet daně z příjmů fyzických osob u slečny Hřebenové.....	51
7.1.1	Výdajový paušál	51
7.1.2	Daňová evidence – skutečné výdaje	55
7.1.3	Paušální daň.....	60
7.1.4	Kadeřnictví Hřebenová, s. r. o.	61
7.1.5	Kadeřnictví Hřebenová, s. r. o. včetně odměny jednatele	63
7.2	Výpočet daně z příjmů fyzických osob u pana Stoličky.....	68
7.2.1	Výdajový paušál	69

7.2.2	Daňová evidence – skutečné výdaje	73
7.2.3	Paušální daň	78
7.2.4	Zubní péče Stolička, s. r. o.	79
7.2.5	Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 550 000,- Kč	81
7.2.6	Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 450 000,- Kč	84
7.2.7	Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 350 000,- Kč	86
7.2.8	Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 250 000,- Kč	89
7.2.9	Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši minimální mzdy	91
ZÁVĚR		99
Použitá literatura		101
Internetové zdroje		103
Použité zkratky		104
Použité tabulky		105
Použité obrázky		108

ÚVOD

Cílem práce je porovnání výpočtu daně z příjmů mezi osobou samostatně výdělečně činnou a společností s ručením omezeným. V praktické části jsou zpracovány jednotlivé případové studie a následně vyhodnoceny.

Práce se dělí se na dvě části, teoretickou a praktickou část. V teoretické části se autorka zaměřuje na analýzu a syntézu dostupných zdrojů a informací. Zde jsou vysvětleny základní pojmy vztahující se k podnikatelské činnosti a formám podnikání fyzických a právnických osob. Po přiblížení hlavních kritérií pro různé formy podnikatelské činnosti je pozornost věnována evidenčním povinnostem uvedených subjektů s cílem stanovit základ daně a vypočítat co nejnižší daň. V této souvislosti je zmíněna také problematika veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení u zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných.

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na porovnání různých forem podnikatelské činnosti u dvou vybraných subjektů. Cílem je porovnat, která právní forma podnikání je pro uvedenou osobu v konkrétních podmínkách vhodnější z pohledu daňového zatížení daní z příjmů. Hlavní činností u prvního subjektu, kterým je paní Hřebenová, je kadeřnictví, kde jsou zjišťovány daňové dopady v situaci, kdy by poplatník vykonával samostatnou výdělečnou činnost jako fyzická osoba oproti založení společnosti s ručením omezeným. V obou případech je vypočítána částka daně z příjmů, pojistné na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení současně s doplněním dalších souvisejících skutečností, které se k dané formě podnikatelské činnosti váží.

Druhým zkoumaným subjektem je pan Stolička, který vykonává zubní lékařskou péči. I zde jsou zvažovány možnosti podnikat v pozici fyzické osoby a v této souvislosti minimalizovat částku daně nebo založit společnost s ručením omezeným a stát se poplatníkem daně z příjmů právnických osob.

Nelze obecně říci, která právní forma podnikání je vhodnější. V této práci jsou kritéria pro toto hodnocení nastavena podle výše zatížení daného poplatníka daní z příjmů. Výše daně je zjišťována pro rok 2022. Aktuální změny pro rok 2023 jsou zmíněny v teoretické části práce. Budoucí výzvou jsou připravované úpravy některých daňových zákonů od roku 2024.

1 Legislativní rámec podnikání

Před každým zahájením samostatné podnikatelské činnosti je důležité si zvolit vhodnou právní formu podnikání. V první řadě je důležité určit, zda chce osoba podnikat jako fyzická nebo právnická osoba, přičemž je zde možnost měnit formy podnikání v průběhu podnikatelské činnosti, například z důvodu ekonomického růstu firmy. Pod tuto kapitolu patří tedy dvě základní formy podnikání, a to podnikání fyzických osob a podnikání právnických osob.

Základními právními normami, které upravují oblast podnikání v ČR, jsou především zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který vymezuje základní pojmy a obsahuje úpravu obecných otázek, dále zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích, „ZOK“), který obsahuje úpravu obou typů obchodních společností a družstva. Dále sem patří zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, který se zaměřuje na úpravu obchodního rejstříku a stanovuje, kteří jednotlivci a za jakých podmínek zapisují jaké podmínky do obchodního rejstříku, anebo zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Petrů a Havlíček (2016) ve své publikaci zmiňují, že je důležité, aby každé podnikání mělo jasné cíle, určitou racionalitu a po jeho zavedení také hospodářské výsledky.

1.1 Definování podnikání

Dle § 420 občanského zákoníku je podnikání definováno jako soustavná činnost, kterou provádí podnikatel samostatně vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Pokud není činnost pouze příležitostná, dá se považovat za soustavnou, jedná se také o činnost, při které je podnikatel zaměstnán a věnuje se podnikání pouze ve svém volném čase. Patří sem tedy i osoby, které podnikají sezónně, nebo provádějí jen činnost, kterou mají v úmyslu několikrát do roka opakovat. Důležitým rysem podnikání je vlastní zodpovědnost, protože podnikatel se nemůže zbavit rizik a odpovědnosti. Každý podnikatel je odpovědný za své závazky do určité míry celým svým dostupným majetkem. Hlavním cílem podnikatelského snažení je dosahování zisku, ale za podnikání se považují i aktivity, které skončí ztrátou. (NOZ, 2022)

Pokud některý z těchto hlavních znaků chybí, nejedná se o podnikání. Je důležité všechny tyto podmínky plnit současně.

V případě provozování činnosti, která všechny zákonné znaky splňuje, ale chybí k ní řádné podnikatelské oprávnění, podnikatel velmi riskuje, že bude pokutován sankcemi podle živnostenského zákoníku, nebo podle podobných předpisů, které tyto činnosti upravují.

Pokud osoba vykonává činnost neoprávněně, je i tak brána jako podnikatel, čímž se očekává, že dospěje svým právům a povinnostem, především povinnosti hradit daně a platit zdravotní a sociální pojištění. (NOZ, 2022)

1.2 Definování podnikatele

Podnikatelem je dle § 420 nového občanského zákoníku (dále také NOZ) fyzická nebo právnická osoba, která se věnuje podnikání. Podnikatelem je podle občanského zákoníku osoba, která je:

- zapsána v obchodním rejstříku,
- podniká na základě živnostenského oprávnění,
- podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění dle zvláštních předpisů,
- provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána v evidenci dle zvláštních předpisů.

1.3 Formy podnikání fyzických osob

Podnikatelé v České republice mají hned několik možností, pokud se rozhodnou, že by chtěli začít podnikat. Je zde pro ně možnost vybrat si z několika právních forem podnikání. (Rindová, 2022)

1.3.1 Fyzická osoba – živnost

Živnost je činnost provozována soustavně, samostatně a pod vlastním jménem. Dále je to činnost prováděná na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Tím pádem musí živnostník vystupovat pod svým skutečným jménem a ručit za své podnikatelské aktivity celým majetkem. Živnosti se dle živnostenského zákona dělí podle podmínek na dvě základní skupiny, a to:

- živnosti ohlašovací,
- živnosti koncesované.

1.3.2 Živnosti ohlašovací

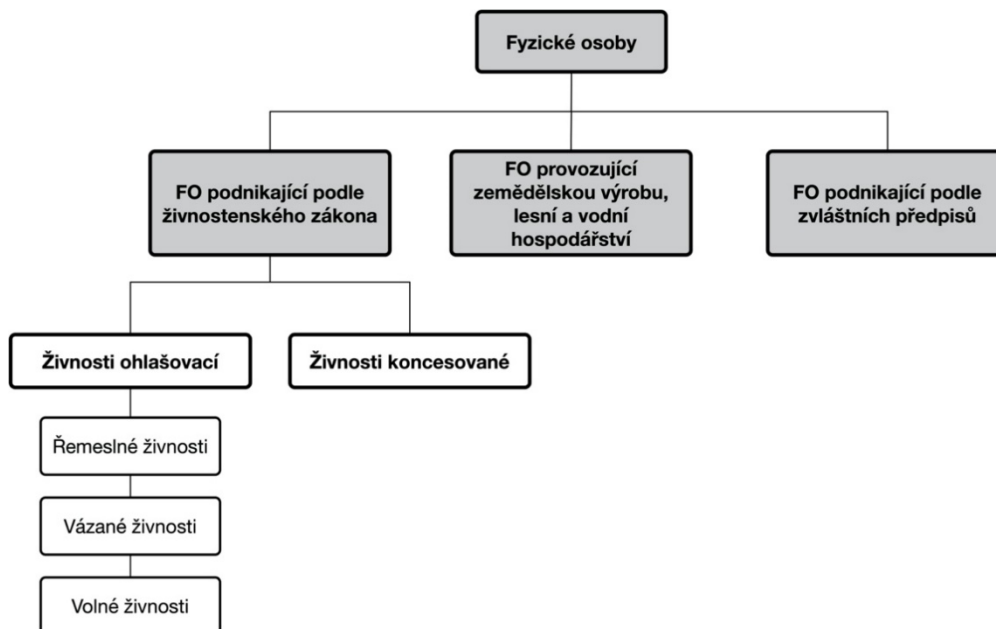
Ohlašovací živnosti vznikají po podání písemného ohlášení, které musí být předepsané na tiskopise u příslušného živnostenského úřadu. Druhou možností oprávnění provozování této činnosti započít dnem, který podnikatel v ohlášení uvede jako den zahájení vlastní podnikatelské činnosti. Při ohlášení živnosti je třeba splňovat určité podmínky. Podle nich se dělí ohlašovací živnosti na tři následující druhy živností, a to především dle požadované odborné způsobilosti, na:

- řemeslné,
- volné,
- vázané.

1.3.3 Živnosti koncesované

Živnosti koncesované mají povoleno být provozovány pouze na základě státního povolení neboli koncese. Podnikatel dostane oprávnění provozovat živnost až ve chvíli, kdy mu byla doručena koncesní listina. Zvláštností u koncesovaných živností jsou živnosti provozované průmyslovým způsobem, tedy živnosti průmyslové. (Redakce portálu, 2020)

Obrázek č. 1: Možnosti pro podnikatele jako fyzické osoby v ČR

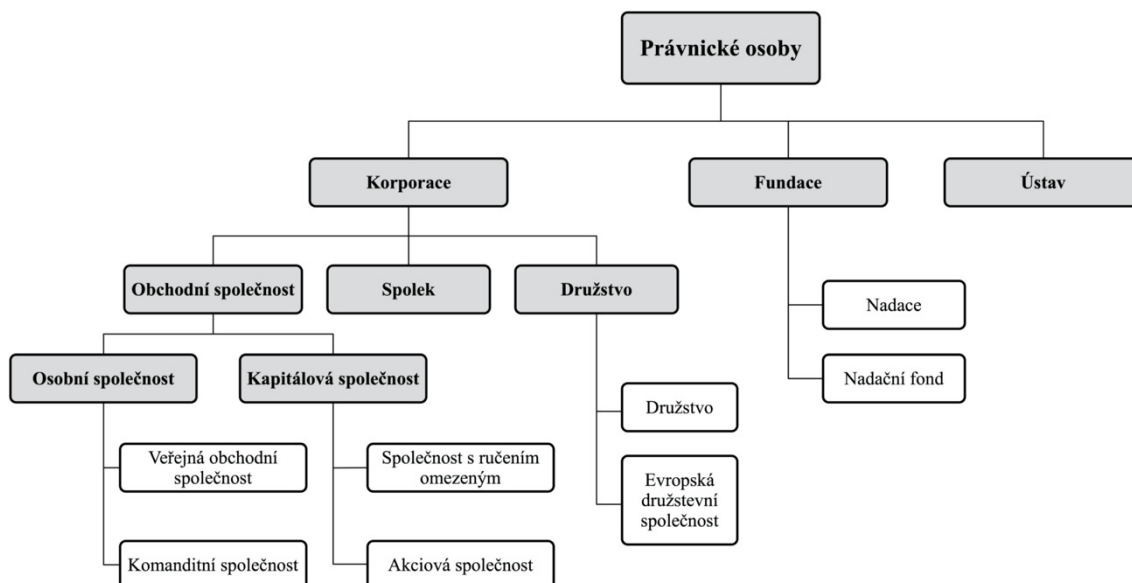
Zdroj: Srpová a kol. (2010)

1.4 Formy podnikání obchodních korporací

Další možností, kterou si může podnikatel v České republice zvolit je **právníká osoba – obchodní korporace**. Tyto osoby jsou definovány Zákonem o obchodních korporacích (Zákon č. 90/2012 Sb.) jako obchodní korporace. Tento zákon vešel v platnost 22. 3. 2012 a účinnosti nabyl od 1. 1. 2014. Od této doby byl minimálně aktualizován, až do roku 2021, kdy vešla v platnost novela tohoto zákona, která měla za úkol napravit některé nejasnosti a doplnit chybějící ustanovení. Právníká osoba je v § 20 NOZ definována jako „Organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná“.

Dle České legislativy je 6 druhů obchodních korporací.

Obrázek 1 Možnosti pro podnikatele jako právníké osoby v ČR

Zdroj: ZOK a NOZ

Je důležité zde zmínit, že obchodní korporace se dělí na osobní společnosti, kam se řadí veřejná obchodní společnost a komanditní společnost, která má ale prvky i kapitálové společnosti. Druhým typem obchodních korporací je právě kapitálová společnost, pod kterou spadají společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Základním rozdílem mezi osobními a kapitálovými společnostmi je ten, že u osobních všichni nebo alespoň někteří zakladatelé musejí ručit za závazky společnosti neomezeně, celým svým majetkem, u kapitálové společnosti zakladatelé neručí za závazky společnosti, za trvání společnosti obecně, nebo je jejich ručení omezeno.

V ZOK je zakotven proces založení obchodních korporací a odděluje se počtem zakladatelů. Pokud se na založení podílí více vlastníků, je obchodní korporace zakládána společenskou smlouvou, jejíž součástí musejí být formy veřejné listiny. V případě, že předpis umožní založení korporace pouze jedné osobě, musí být společenská smlouva nahrazena zakladatelskou listinou. I ta musí mít formu veřejné listiny.

Dokumenty se sepisují u notáře, jehož podmínky a náležitosti pro sepsání jsou následující:

- a) jméno a sídlo obchodní společnosti,
- b) předmět jejich podnikatelské činnosti,
- c) vymezení zakladatelů, jehož součástí jsou osobní údaje,
- d) způsob, kterým jednají jménem společnosti,
- e) výše základního kapitálu včetně informací o vkladech každého společníka,
- f) osobní údaje členů dozorčí rady, v případě, že je zřizována,
- g) určení správce vkladů a další údaje, které jsou požadované obchodním rejstříkem.

(Srpková a kol, 2010)

Tabulka 1 Rozdíly mezi formami obchodních společností – kapitálové společnosti

Typ společnosti	Akciová společnost	Společnost s ručením omezeným
Základní kapitál	2 000 000 Kč nebo 80 000 euro	1 Kč
Minimální počet zakladatelů	1	1
Nejvyšší orgán	valná hromada	valná hromada
Statutární orgán	správní rada nebo představenstvo	1 nebo více zakladatelů
Ručení	neručí za závazky společnosti	pouze do výše nesplaceného vkladu základního kapitálu společnosti

Zdroj: ZOK

Tabulka 2 Rozdíly mezi formami obchodních společností – osobní společnosti

Typ společnosti	Veřejná obchodní společnost	Komanditní společnost	Družstvo
Základní kapitál	nestanoven	nestanoven	tvořen souhrnem členských vkladů, k jejichž splacení se zavázali členové družstva (Určen Stanovy)
Minimální počet zakladatelů	2	2 (min. jeden komplementář a jeden komanditista)	3
Nejvyšší orgán	X	všichni zakladatelé	členská schůze
Statutární orgán	jeden nebo více zakladatelů	jeden nebo více zakladatelů	představenstvo
Ručení	všichni společníci musejí ručit společně a nerozdílně celým svým majetkem	komplementář ručí celým svým majetkem, komanditista pouze do výše vkladu nebo komanditní sumy	

Zdroj: ZOK

1.4.1 Společnost s ručením omezeným – s.r.o.

- Možné názvy dle ZOK: Společnost s ručením omezeným – s.r.o., spol. s r. o.
- Založení: fyzická nebo právnická osoba nebo více osob
- Základní kapitál: min. 1 Kč

- Ručení majetkem: společnost musí ručit veškerým svým majetkem, její společník pouze do výše ještě nesplaceného vkladu
- Orgány společnosti: nejvyšším orgánem je valná hromada, statutárním orgánem jednatelem nebo více jednatelem

Společnost s ručením omezeným má právní osobnost od vzniku po zánik a ustanovuje se zakladatelským právním jednáním, které musí mít formu veřejné listiny. Ta má podobu společenské smlouvy, pokud má společnost více zakladatelů. Všichni společníci této společnosti jsou povinni ručit za dluhy společně a nerozdílně do výše nesplněné vkladové povinnosti dle stavu, který je zapsán v obchodním rejstříku. Rozhodující je stav zápisu v té době, kdy společníci byli vyzváni věřitelem k plnění. (Josková, 2021)

V § NOZ v ustanovení § 212 jsou stanovena práva a povinnosti zakladatelů společnosti. Práva a povinnosti jednotlivých obchodních společností jsou upraveny ZOK. Do této kategorie patří:

- povinnost loajality,
- vkladová povinnost,
- příplatková povinnost,
- právo na informace,
- právo na podíl na zisku.

Podíl společníků této společnosti podléhá 15% srážkové dani z příjmů, která je odvedena finančnímu úřadu. Této dani podléhá i záloha na podíly na zisku. Společnost musí srážkovou daň odvést do konce měsíce, který následuje po měsíci, kdy vznikla srážková daň. (Marková, 2023)

1.4.2 Akciová společnost – a.s.

- Založení: pouze 1 právnická osoba nebo více zakladatelů,
- Základní kapitál (ZK): rozvržený na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě (ZK při veřejné nabídce akcií min. 20 000 000 Kč, ZK bez veřejné nabídky akcií min. 2 000 000 Kč),
- Ručení majetkem: společnost ručí celým svým majetkem, majetek akcionářů není brán v potaz, neručí jím.

Akciová společnost je společností, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií. Akciová společnost je chápána jako typický představitel obchodních společností. Společníci neboli akcionáři se podílejí na jejím chodu poskytnutým kapitálem, mají hlasovací právo dle svého podílu, ale její samotný chod řídí profesionální management. Akcionáři nesmějí ručit za závazky společnosti a není tu neomezená převoditelnost podílů čili akcií. Právě proto je akciová společnost vhodná pro správu a provoz větších podniků, u nichž je třeba velké kumulace kapitálu. Z velké části je tato společnost regulována evropským právem, takže je ze všech uvedených obchodních společností nejméně přístupná jakýmkoli změnám. I přes tyto limity došlo v zákoně o obchodních korporacích k výrazným změnám. Nejen, že se změnila celková systematika, ale také došlo ke změnám celé řady aspektů od variability akcií až po rozložení vnitřních orgánů celé společnosti atd. (podrobněji viz NOZ)

Základními charakteristickými znaky akciové společnosti jsou následující body:

- akciovou společnost je možné založit za jiným účelem než pouze za podnikatelským, v případě, že to nezakazuje zvláštní předpis, a předmětem činnosti může být i nepodnikatelská aktivita, v případě, že to právní řád nezakazuje,
- všechny typy akciové společnosti musejí v dodatku obsahovat označení „akciová společnost“, „akc. spol.“ nebo „a.s.“,
- společnost má povinnost vytvořit základní kapitál, u něhož bude minimálně výše stanovena zákonem v závislosti na způsobu založení společnosti,
- základní kapitál je chápán jako peněžní vyjádření souhrnu peněžitých a nepeněžitých vkladů partnerů do společnosti,
- je nutné rozvrhnout základní kapitál společnosti na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě,
- akciová společnost a její zakladatelé ručí za své závazky celým svým jměním,
- oproti tomu akcionáři této společnosti neručí za závazky společnosti během jejího trvání,
- jediná věc, kterou akcionáři riskují, pokud vstoupí do akciové společnosti, je ztráta hodnoty akcií,
- akcionáři mají právo podílet se na celém řízení společnosti a také se jim nedá upřít právo na podíl na zisku (dividendu) a s tím související práva a povinnosti (viz zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).

U akciových společností platí, že podíl na zisku (ve formě dividend) plynoucí akcionáři podléhá zvláštní sazbě daně z příjmů ve výši 15 % v České republice, poté poplatník obdrží čistý příjem, který nepodléhá zákonnému pojistnému. (Marková, 2023)

U všech zmíněných obchodních společností došlo 1. ledna 2021 ke změnám, které jsou v této práci již uvedeny tak, aby byly aktuálně platné. V tento den vyšla v účinnosti nejrozsáhlejší novela zákona o obchodních korporacích. Novela zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích byla provedena zákonem č. 33/2020 Sb. Novela nezměnila koncepční pojetí zákona o obchodních korporacích, tak jak byl do té doby znám, ale zaměřuje se spíše na vyjasnění výkladových nejasností a dílčím způsobem se tak mění zavedené instituty. Pokud jsou u těchto informací uvedené zdroje starší než z roku 2020, znamená to, že se tyto informace nijak nezměnily, a proto je možné tyto starší zdroje použít. K nejdůležitějším změnám, ke kterým došlo, patří například § 46 ZOK, kdy novela stanovuje, že pokud je někdo členem voleného orgánu společnosti jako právnická osoba, musí se zmocnit jedna fyzická osoba, která bude právnickou osobu zastupovat. Dále došlo ke změnám při rozdělování zisku a jiných vlastních zdrojů, nebo vyšel v platnost zákaz poskytování bezúplatných plnění společníkům a osobám jim blízkým atd.

1.4.3 Veřejná obchodní společnost – veř. obch. spol., v. o. s.

- Založení: nejméně dvěma osobami
- Základní kapitál: není nijak určen
- Ručení majetkem: společně a nerozdílně musejí ručit všichni zakladatelé
- Vznik: zápisem do Obchodního rejstříku

Veřejná obchodní společnost je dle zákona o obchodních korporacích (ZOK) definována jako společnost minimálně dvou osob, které se budou aktivně podílet na jejím podnikání, nebo alespoň správě jejího majetku a zároveň budou za její dluhy ručit společně a nerozdílně (§ 95 odst. 1). Je podstatné, aby po celou dobu jejího trvání nebyl počet osob snížen pod dva, protože pokud by se počet snížil, soud má právo na zrušení a likvidaci firmy po uplynutí vyměřené lhůty k zajištění nápravy. Zakladateli veřejné obchodní společnosti se mohou stát jak fyzické, tak právnické osoby, u kterých je ale podmínka určení jednoho zmocněnce z řad fyzických osob, která bude uskutečňovat povinnosti a práva partnera.

Fyzická osoba, která se chce stát společníkem, musí splňovat následující podmínky pro provozování živnosti:

- bezúhonnost
- způsobilost k právním úkonům
- dosažení věku 18 let
- doložení potvrzení o tom, že není zatížena nedoplatky územním finančním orgánům státu, nebo nemá žádné zpoždění plateb na sociálním pojistném
- doložení potvrzení o tom, že na majetek fyzické osoby není vyhlášen konkurz a nemá zákaz činnosti, která by se týkala provozování živnosti v oboru podnikání (zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích)

Mezi charakteristické rysy této společnosti patří provázanost společnosti s partnery ve firmě, ale také s jejich osobnostními vlastnostmi, které by mohly být užitečné pro celou firmu a její podnikání.

Tato společnost je jako právnická osoba poplatníkem daně z příjmů právnických osob. Předmětem daně jsou pouze příjmy, ze kterých je daň vybírána zvláštní sazbou daně. Tato daň musí být v souladu s § 36 zákona o daních z příjmů. Společnost musí pro zjištění základu daně vycházet především z výsledku hospodaření, který je upraven o převod podílů na výsledku hospodaření. Tento výsledek se následně převádí za dané účetní období a každý společník tento podíl daní samostatně. Veřejné obchodní společnosti daňová povinnost nesvědčí. (Marková, 2023)

1.4.4 Komanditní společnost – kom. spol., k. s.

- Založení: minimálně dva společníci,
- Základní kapitál: je určen pouze pro komanditistu ve výši minimálně 5 000 Kč,
- Ručení majetkem: komplementář ručí vším majetkem, komanditista pouze do výše svého vkladu.

Komanditní společností se zabývá hlava III. části první Zákona o obchodních korporacích v § 118–131 (ZOK). Tato forma obchodní korporace není až tak častá, ale svým spojením znaků osobních a kapitálových společností přináší podnikatelům variabilitu nabídky vztahů mezi společníky a jejich ručením. Ve výsledku se tato společnost řadí mezi osobní obchodní společnosti, i přestože má také znaky kapitálových společností (například povinnost komanditisty vnést do společnosti určitý vklad). I tak zde převažují rysy

osobní společnosti. Komanditní společnost v sobě spojuje znaky veřejné obchodní společnosti a znaky společnosti s ručením omezeným.

Komanditní společnost je taková společnost, ve které alespoň 1 společník ručí za její dluhy omezeně, takže je označován jako komanditista, a alespoň 1 společník musí ručit neomezeně celým svým majetkem, označován jako komplementář. Pokud je komanditisty jméno uvedeno ve firmě, musí ručit za dluhy společnosti stejně jako komplementář. Za hlavní přednost této společnosti je považována flexibilita při úpravě poměrů ve firmě a možnost zapojení partnerů, jejichž ručení je pouze v omezené výši. (Josková, 2014)

Tato skutečnost je dokumentována v ustanovení § 119 Zákona o obchodních korporacích (ZOK), v části druhé a části první hlavy III. Naopak z ustanovení § 120 odst. 2 ZOK plyne, že výše vypořádacího podílu komanditisty se určí podle pravidel stanovených zákonem o obchodních korporacích pro vypořádací podíl ve společnosti s ručením omezeným. (Švarc, 2014)

Podle ustanovení § 123 ZOK je nařízení o převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným aplikující se na komanditisty přiměřené. Ziskem se u těchto společností rozumí zisk, který musí projít zdaněním z příjmů právnických osob. Podíl na zisku, který se vyplácí všem zapsaným komanditistům, se dle Markové (2023) dále zdaňuje jako příjem z kapitálového majetku. Tato daň má sazbu 15 %, takže komplementáři zdaňují své zisky stejně, jako se zdaňuje příjem ze SVČ.

Dle Ondřeje (2019) jsou u této společnosti chápáni komanditisté jako zaměstnanci komanditní společnosti, a z toho důvodu by za ně mělo být odváděno zdravotní a sociální pojištění, ke kterému by se měl přihlásit i zaměstnavatel, který za ně toto pojištění hradí.

1.4.5 Družstvo

Družstvo není obchodní společností, což má především své historické důvody (Dvořák, 2006,), avšak patří do obchodních korporací. Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, popř. i za podnikatelským účelem. Družstvo musí mít po celou dobu existence nejméně tři členy a jeho obchodní firma musí obsahovat označení „družstvo“. Na rozdíl od jiných právnických forem obchodních korporací se pro družstvo nepoužívá zkratka. Ve zvláštních ustanoveních zákona o obchodních korporacích upravuje bytové družstvo a sociální družstvo.

Družstvo je otevřené společenství, jehož členem se může stát každý, kdo souhlasí se stanovami družstva a splní vkladovou povinnost. Pokud se týče neuzavřenosti, není možné ji chápat absolutně, ale tak, že o přijetí dalších členů nerozhodují všichni členové korporace stávající, členové korporace také nejsou v obchodním rejstříku evidováni. Naopak změny počtu členů jsou sice možné, ale nejsou nutné, povinné. (Novotný, Horák, Holejšovský, Oehm, 2016)

Družstvo mohou založit minimálně 3 osoby, a to jak osoby fyzické, tak i právnické. Založení družstva probíhá prostřednictvím ustavující členské schůze, kde jsou přijaty stanovы družstva. Stanovы družstva jsou nejdůležitějším dokumentem, který upravuje organizaci družstva.

Co se týče orgánů družstva, tvoří je:

- členská schůze
- představenstvo
- kontrolní komise

Členská schůze je shromáždění všech členů družstva. Schází se nejméně jedenkrát za účetní období. Členská schůze je usnášeníschopná, pokud se na ní sejde většina členů. Uplatní se zásada družstevní demokracie, kdy platí, že každý člen má 1 hlas.

V případě, že má členská základna hodně členů, je možné uspořádat shromáždění delegátů. Také označováno jako družstevní parlament. (Dvořák, 2020)

Představenstvo je statutárním orgánem družstva, kterému náleží obchodní vedení. Představenstvo družstva je tříčlenné, avšak stanovы mohou určit jiný počet členů. U malého družstva (do 50 členů) vykonává působnost představenstva předseda družstva.

Kontrolní komise je kontrolním orgánem, který primárně dohlíží nad činností představenstva. (Vlachová, 2021)

1.4.6 Evropská společnost – SE

Evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení a evropská družstevní společnost se řídí ustanoveními zákona o obchodních korporacích v rozsahu, v jakém to připouštějí přímo použitelné předpisy Evropské unie upravující evropskou společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení nebo evropskou družstevní společnost.

Evropská společnost postupuje při stanovení základu daně, daňové ztráty a daňové povinnosti a v daňovém řízení obdobně jako akciová společnost.

Evropská družstevní společnost postupuje při stanovení základu daně, daňové ztráty a daňové povinnosti a v daňovém řízení obdobně jako družstvo.

U stále provozovny evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti vzniklé na území České republiky po přemístění sídla evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti zapsané v obchodním rejstříku z území České republiky do jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států, které tvoří Evropský hospodářský prostor, se používají přiměřeně ustanovení § 23a až § 23d, pokud aktiva a pasiva evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti jsou nadále prokazatelně spojena s touto stálou provozovnou.

Nejvyšším orgánem evropské společnosti je valná hromada. Evropská společnost ručí celým svým majetkem, ale akcionáři neručí za závazky celé společnosti (Redakce portálu, 2020).

2 Možné způsoby stanovení základu daně

2.1 Účetnictví

V praxi se lze často setkat i s případy, kdy účetní jednotka ne všechny náklady, které si může zahrnout při výpočtu daňové povinnosti, skutečně k výpočtu daně využije. Například z důvodu, kdy se chce vyhnout daňové ztrátě nebo chce vykázat vyšší základ daně (např. při jednání s bankou o úvěru, nebo chce být lépe vnímána okolím). V tomto případě některé své náklady označí za nedaňové, a jak jsem popsala v předchozím odstavci, zvýší si tím daňový základ.

Základ daně z příjmů nevyplývá přímo z účetnictví. To je určeno pro potřeby pravdivého zobrazení majetku, závazků, nákladů a výnosů. Hospodářský výsledek zjištěný v účetnictví je třeba upravit o částky, které podle zákona o dani z příjmů nelze uznat za náklad, případně o částky neoprávněně zkracující výnosy. Dále je třeba upravit účetní odpisy na odpisy daňově uznatelné (v případě odpisů to znamená tedy buď zvýšit či snížit základ daně). Naopak i některé výnosy vedené v účetnictví nemusí být předmětem daně nebo mohou být osvobozené. Ty je potřeba od základu daně odečíst. Stejně tak i částky, kterými lze dodatečně (mimoúčetně) snížit základ daně (typicky např. paušál na dopravu).

Daňová evidence je upravena zákonem o daních z příjmů a vedou ji fyzické osoby, které dosahují příjmů z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti (živnostník, umělec, advokát, daňový poradce) a přitom nejsou účetní jednotkou. (Dušek, Sedláček, 2023)

Účetnictví je upraveno zákonem o účetnictví a vedou jej právnické osoby (například obchodní společnosti) a fyzické osoby, které se staly účetní jednotkou.

Fyzická osoba se stane účetní jednotkou zejména v případě, že její obrat za předcházející rok přesáhl částku 25 mil. Kč. V takovém případě má povinnost vést účetnictví od prvního dne účetního období následujícího po kalendářním roce, ve kterém se stala účetní jednotkou. (Dušek, Sedláček, 2023)

Stane-li se fyzická osoba účetní jednotkou, musí vést účetnictví nejméně po dobu 5 let, a to i v případě, že v těchto letech nedosáhla obratu 25 mil. Kč.

2.2 Daňová evidence

Daňová evidence si klade za cíl poskytnout údaje potřebné ke zjištění základu daně z příjmů. Je určena pro ty subjekty, které nejsou účetními jednotkami ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Za účetní jednotky se podle § 1 tohoto zákona považují právnické a některé fyzické osoby, jak je znárodněno na obrázku níže. Novela zákona o účetnictví, která vstoupila v platnost od 1. 1. 2004, uložila účetním jednotkám vést podvojně účetnictví a současně zrušila jednoduché účetnictví. Místo jednoduchého účetnictví byla pro podnikatele zavedena daňová evidence v podobě záznamů pro daňové účely.

Legislativně je daňová evidence upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), ve znění pozdějších předpisů. I když novela zákona o účetnictví v roce 2004 již neuvažovala o jednoduchém účetnictví, byla dána fyzickým osobám, prokazujícím povinnosti pro daňové účely, možnost přechodného období tak, aby 1. 1. 2005 bylo jednoduché účetnictví nahrazeno daňovou evidencí.

Daňové evidenci se dříve říkalo jednoduché účetnictví, zatímco dnešní účetnictví bylo účetnictví podvojně.

Daňová evidence slouží zejména ke zjištění správné výše základu daně z příjmů. Hospodářský výsledek (základ daně) se v daňové evidenci určí jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. (Dušek, Sedláček, 2023)

Účetnictví naproti tomu poskytuje mnohem komplexnější pohled na hospodaření firmy. Hospodářský výsledek (základ daně) se v účetnictví zjišťuje jako rozdíl mezi výnosy a náklady.

- Příjmy – přijaté peníze v pokladně nebo na bankovním účtu, rozhodující je okamžik zaplacení.
- Výdaje – úbytek peněz v pokladně nebo na bankovním účtu, rozhodující je okamžik zaplacení.
- Výnosy – výkony vyjádřené v Kč, není rozhodující okamžik zaplacení, ale okamžik provedení výkonu.

- Náklady – spotřeba hospodářských prostředků, cizích výkonů nebo práce pracovníků podniku, není rozhodující okamžik zaplacení, ale okamžik provedení výkonu. (Dušek, Sedláček, 2023)

2.3 Paušální výdaje

Od roku 2005 se mohou osoby samostatně výdělečně činné rozhodnout, jakým způsobem budou při daňovém přiznání uplatňovat výdaje, které souvisejí s podnikáním. Mohou vést standardní daňovou evidenci, která mimo jiné spočívá v pečlivém uchování veškerých účtenek a faktur, anebo se rozhodnou pro takzvané paušální výdaje neboli výdaje procentem. Tento způsob v sobě ukrývá výhodu v podobě minimálního byrokratického zatížení. (Dušek, Sedláček, 2023)

Výše paušálních výdajů se odvíjí od druhu (živnostenského) podnikání. Jinými slovy, za výdaje se uplatní určité procento z příjmů podle toho, v jaké oblasti osoba samostatně výdělečně činná podniká.

- 80% - příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z řemeslných živností. Nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 1 600 000,- Kč.
- 60% - z příjmů živnostenského podnikání, které patří mezi živnosti volné. Nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 1 200 000,- Kč.
- 40% - z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6. Nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 800 000,- Kč.
- 30% - z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku. Nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000,- Kč. (Dušek, Sedláček, 2023)

2.4 Paušální daň

Poplatník volí paušální režim v případě, že chce omezit administrativní náklady, které daňová evidence vyžaduje. Paušální daň je dobrovolný způsob, jak mohou některé OSVČ od roku 2021 za přísně daných podmínek vyřešit daňové a odvodové povinnosti jedinou trvalou měsíční platbou. (zákon č. 540/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s paušální daní, §2a-7).

Od zdaňovacího období roku 2023 jsou pro paušální daň nově zavedena 3 pásma, která jsou rozdělena dle výše příjmů, dle druhu příjmů a procentních sazeb paušálních výdajů.

1. pásmo

- příjmy do 1 000 000 Kč bez ohledu na to, z jaké činnosti plynou
- příjmy do výše 1 500 000 Kč, kdy alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % nebo 60 % z příjmů
- příjmy do výše 2 000 000 Kč, kdy alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů

Pro rok 2023 je v 1. pásmu stanovena měsíční platba ve výši 6 208 Kč, která zahrnuje:

- daň z příjmů ve výši 100 Kč,
- sociální pojištění ve výši 3 386 Kč,
- zdravotní pojištění 2 722 Kč.

2. pásmo

- příjmy do výše 1 500 000 Kč bez ohledu na to, z jaké činnosti plynou
- do výše 2 000 000 Kč, kdy alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % nebo 60 % z příjmů

Pro rok 2023 je ve 2. pásmu stanovena měsíční platba ve výši 16 000 Kč, která zahrnuje:

- daň z příjmů ve výši 4 963 Kč,
- sociální pojištění ve výši 7 446 Kč,
- zdravotní pojištění 3 591 Kč.

3. pásmo

- příjmy do výše 2 000 000 Kč bez ohledu na to, z jaké činnosti plynou. (Dušek, Sedláček, 2023)

3 Výpočet částky daně z příjmů fyzických osob

Daně z příjmů se dělí na daň z příjmů fyzických osob a na daň z příjmů právnických osob. Obě tyto daně jsou popsány v následujících kapitolách. V této kapitole je vysvětleno, co je předmětem daně z příjmů fyzických osob, jaká jsou osvobození od daně a jaké jsou daňové slevy.

3.1 Základ daně

Všechny fyzické osoby jsou poplatníky daně z příjmů fyzických osob. Za daňové rezidenty jsou považovány osoby, které mají bydliště na území České republiky, nebo se zde zdržují minimálně 183 dní v jednom kalendářním roce. Daňoví rezidenti v ČR zdaňují veškeré příjmy včetně příjmů, které vyplývají ze zdrojů v zahraničí, nejen na území ČR. Za daňové nerezidenty se označují poplatníci, kteří nemají v ČR bydliště ani se zde nezdržují minimálně 183 dní a zároveň mají příjmy plynoucí z ČR, nebo to o nich stanovily mezinárodní smlouvy a tito nerezidenti mají v České republice daňovou povinnost jen z příjmů, které jim plynou z území České republiky.

Plátcí daně jsou rozlišeni na podnikatele a osoby, které jsou v nějakém pracovním poměru. Podnikatelé se shodují s daňovými poplatníky, protože si daně platí sami za sebe. U zaměstnaných osob se záloha na daň odvádí srážkou z platu či mzdy, což odvádí zaměstnavatel pravidelně každý měsíc za každého svého zaměstnance.

Předmětem daně jsou všechny příjmy bez ohledu na peněžní či nepeněžní podobu pouze s výjimkou osvobozených. Do této skupiny tedy patří příjmy přijaté v naturáliích, hmotné odměny, některé dary a podobně.

Pro úplnost – příjmy osvobozené od daně jsou k nahlédnutí v § 4 zákona čísla 586/1992 Sb., o daních z příjmů. (Marková, 2022)

Stanovení celkového základu daně je tedy děleno, jak jsem nastínila v předchozím odstavci, do 5 dílčích základů daně. Některé příjmy se mohou snižovat o výdaje, které sloužily k jejich dosažení. Pro lepší představivost – k nahlédnutí na dílčí základy daně a jejich výpočet je zde vytvořena následující tabulka.

Tabulka 3 Výpočet základu daně

Dílčí základy daně	
---------------------------	--

§6 – příjmy ze závislé činnosti	Příjmy
§7 – příjmy ze samostatné činnosti	Příjmy – výdaje (paušální nebo skutečné)
§8 – příjmy z kapitálového majetku	Příjmy
§9 – příjmy z nájmu	Příjmy – výdaje (paušální nebo skutečné)
§10 – ostatní příjmy	Příjmy – výdaje (paušální jen u zemědělské výroby nebo skutečné)

Zdroj: Marková (2022)

3.2 Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky

Nezdánitelné části a odčitatelné položky lze odečíst od základu daně pouze do výše částek uvedených ve výše uvedených paragrafech zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění, a lze je uplatnit na základě potvrzení vystavených dotčenými institucemi.

Základ daně se po odečtu nezdánitelných částí a odčitatelných položek zaokrouhlí na celé stovky dolů a následně zdaní sazbou daně (15% nebo 23 %). Druhá sazba daně se aplikuje na základ daně vyšší než 48násobek průměrné mzdy dle § 16 zákona o daních z příjmů. Výsledná daň se pak zaokrouhlí na celé koruny nahoru.

Poté se z vypočtené daně uplatní slevy a případná daňová zvýhodnění (o tom v další podkapitole).

3.3 Zohlednění sociální situace poplatníka

V paragrafu 35ba odst. 1 zákona o daních z příjmů jsou uvedeny následující slevy, které je poplatník, při splnění podmínek, oprávněn uplatnit při výpočtu daně:

- základní sleva na poplatníka ve výši 30 840,- Kč
- sleva na manžela ve výši 24 840,- Kč žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Pro uplatnění slevy je nutno splnit podmínku, že roční příjem manželky (manžela) podle § 35ba odst. 1 písm. b) nepřesáhl za zdaňovací období částku 68 000 Kč
- základní sleva na invaliditu ve výši 2 520,-Kč
- rozšířená sleva na invaliditu ve výši 5 040,-Kč

- sleva na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140,- Kč
- sleva na studenta ve výši 4 020,- Kč
- sleva za umístění dítěte – prokázané výdaje poplatníkem – tzv. školkovné až do výše minimální mzdy za každé dítě žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti

Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě upravuje §35c zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 4 Výše daňového zvýhodnění

Daňové zvýhodnění	Od zdaňovacího období 2021
1. dítě	15 204 Kč/rok
2. dítě	22 320 Kč/rok
3. dítě a další	27 840 Kč/rok

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, viz Marková (2023)

V následujícím textu je popsáno odečtení všech možných slev. Po těchto odečtech je možné vidět, zda má poplatník daňovou povinnost nebo nárok na daňový bonus. Od této částky následně se ještě odečtou zaplacené zálohy v průběhu zdaňovacího období a vyjde nám konečný doplatek či přeplatek na dani z příjmů fyzických osob. Algoritmus výpočtu daně je uveden v následující tabulce.

Tabulka 5 Výpočet roční daňové povinnosti

= Součet dílčích základů daně
-nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky
= Základ daně zaokrouhlený na celá sta dolů
X sazba daně 15 % § 16
= Daň zaokrouhlená na celé koruny směrem nahoru
-slevy na dani § 35 až § 35 bb

-daňové zvýhodnění na děti § 35 c
=Částka daně nebo daňový bonus
-zaplacené zálohy
=Daňová povinnost formou nedoplatku, přeplatku nebo daňového bonusu

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, viz Marková (2023)

Při podnikání nejsou fyzické osoby zatíženy pouze daňovými odvody. Musejí se zabývat také platbami sociálního a zdravotního pojištění.

4 Výpočet částky daně z příjmů právnických osob

4.1 Daň z příjmů právnických osob

Poplatníky daně z příjmu právnických osob (PO) jsou rezidenti nebo nerezidenti České republiky. Je možné se setkat s dělením na podniky, které jsou založeny za účelem podnikání a na poplatníky, kteří jsou veřejně prospěšní, a jejich hlavní činností není podnikání. Pro tento typ podnikatelů platí daň v omezeném rozsahu a pravidla pro úpravu daně jsou odlišná.

V následujícím textu je pozornost věnována podnikatelským subjektům, neboť konkrétní právě ony jsou zkoumány v praktické části. Základ daně je vypočítán z hospodaření celé společnosti, z čehož plyne hospodářský výsledek, který se na konci zdaňovacího období upravuje o položky nezahrnované a osvobozené příjmy. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Sazbu pro poplatníky daně z příjmu právnických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Od roku 2010 je tato sazba daně stanovena na hodnotu 19 %. V souvislosti s nutností stabilizovat státní rozpočet je rámci tzv. daňového balíčku 2023 počítáno s nárůstem sazby daně. (Finanční správa, 2022). Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok nebo hospodářský rok, účetní období nebo období převodu jmění na společníka či vzniku společnosti do konce kalendářního roku. Toto přiznání by se mělo podat do konce třetího měsíce o té doby, kdy skončí zdaňovací období. Poplatníci povinni ze zákona mít účetní závěrku, která bude ověřena auditorem nebo v případě, že za poplatníka podává daňové přiznání daňový poradce, podávají daňové přiznání nejpozději do šesti měsíců po uplynutí daného zdaňovacího období.

4.1.1 Základ daně právnických osob

Zdanění příjmů právnických osob řeší ustanovení § 17 – § 21a ZDP, dále § 23 - § 33 ZDP. Poplatníci daně z příjmu právnických osob jsou obchodní společnosti (s.r.o., a.s., v.o.s., k.s.), družstva, dále veřejně prospěšní poplatníci. (§ 17a ZDP)

Výchozím podkladem je **účetní výsledek hospodaření před zdaněním**, zjistíme ho jako rozdíl výnosů (účtová třída 6) a nákladů (účtová třída 5), které právnická osoba

eviduje v účetnictví. Výsledek hospodaření (VH) není vždy stejný jako základ daně, protože v účetnictví mohou být účtovány i výdaje, které nejsou daňovými výdaji. Z tohoto důvodu je nutná transformace výsledku hospodaření na základ daně (VH se upravuje o položky zvyšující a snižující VH). Od vypočteného kladného základu daně je možné také odečíst tzv. odčitatelné položky dle § 34 ZDP a položky snižující základ daně dle § 20 ZDP (bezúplatné plnění). **Základ daně zaokrouhlíme na celé tisícikoruny dolů.** Následně zdaníme. Základ daně u právnických osob, které vedou účetnictví, lze spočítat následovně, viz následující rovnice č. 1.

$$\text{základ daně PO} = \text{výnosy} - \text{náklady} \quad (1)$$

Výnosy představují peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých činností za určité období bez ohledu na to, zda došlo k jejich úhradě. Příklad: tržba za prodané služby. Jedná se o zdanitelné výnosy.

Náklady vyjadřují spotřebu práce a prostředků v penězích. Obvykle jsou náklady spojené se současným nebo budoucím úbytkem peněz. Příklad: oprava automobilu na fakturu. Jedná se o daňově uznatelné výdaje.

4.1.2 Sazba a výpočet daně právnických osob

Sazba daně z příjmů právnických osob v obecném základu daně se aplikuje na základ daně určený podle § 20 ZDP (Zákon o daních z příjmů) a snížený o položky podle § 34 a § 20 odst. 7 a 8 ZDP, který se zaokrouhluje na celé tisícikoruny dolů. Sazba daně je v současné době ve výši 19 %.

Tabulka 6 Schéma výpočtu částky daně z příjmů právnických osob

Výsledek hospodaření	Výnosy – náklady
Úprava výsledku hospodaření na základ daně dle § 20 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů	- (mínus) částky snižující výsledek hospodaření + (plus) částky zvyšující výsledek hospodaření +/- rozdíl účetních a daňových odpisů
Základ daně	Zdanitelné výnosy – daňově uznatelné náklady

Zdanitelný zisk	Kladný základ daně
Daňová ztráta	Záporný základ daně
Úprava základu daně (kladného)	Odčitatelné položky dle § 34 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů Zaokrouhlení na tisícikoruny dolů
Daň (sazba daně 19 %)	Zaokrouhlený základ daně * sazba daně
Slevy na dani dle § 35	Vypočtená daň – (mínus) slevy na dani
Splatná daň (+/-)	Daň po slevách – (mínus) zálohy
Přeplatek na dani	Kladný výsledek, částka bude poplatníkovi vrácena
Nedoplatek na dani	Záporný výsledek, částku poplatník platí ve lhůtě splatnosti daně

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, viz Marková (2023)

4.1.3 Daňově uznatelné náklady

Ne všechny výdaje či náklady si lze odečítat ze zdanitelných příjmů. Pravidla stanovuje opět zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a to v § 24. Daňově uznatelné výdaje musí splnit všechny následující podmínky:

- souvislost s ekonomickou činností (náklady přímo souvisejí s chodem firmy za účelem dosažení nebo udržení příjmů),
- prokazatelnost (společnost musí být schopna prokázat komu a za co zaplatila na základě faktury, smlouvy či účtu),
- evidence (výdaj je zachycený v účetnictví či daňové evidenci).

Rovněž se nesmí jednat o náklady, které zákon výslovně označuje jako daňově neuznatelné náklady, přestože jinak splňuje všechny podmínky. Sem spadají např. náklady na reprezentaci (pohoštění partnerů).

Typické daňově uznatelné náklady

Do této skupiny dle Markové (2023) spadají zejména běžné provozní výdaje, jako jsou:

- nákup materiálu na výrobu,
- nákup zboží,
- nákup kancelářských a hygienických potřeb,
- mzdy,
- pronájem prostor k podnikání,
- spotřeba energie,
- náklady na pracovní cestu (doprava, ubytování),
- účetní, daňové a právní služby.

Obecně platí, že si do účetnictví či daňové evidence může zahrnout jen ty náklady, které si společnost obhájí před správcem daně – tzn., prokáže jejich souvislost s ekonomickou činností.

Další daňově (ne)uznatelné náklady

Následující náklady jsou uznatelné pouze při splnění stanovených podmínek. Některé z nich lze uplatnit jako výdaje v plné výši a jiné pouze částečně. (Marková, 2023)

Reklamní a propagační předměty – Propisky, tužky, hrníčky, kalkulačky, kalendáře, trička, deštníky a podobné reklamní předměty. Do výdajů si lze dát v případě, že:

- jejich hodnota nepřesáhne 500 Kč bez DPH/kus,
- obsahují logo společnosti, ze kterého je patrné, že se jedná o reklamní a propagační předmět.

Předměty podléhající spotřební dani (například alkohol nebo tabák) se za reklamní a propagační předměty nepovažují.

Ale pozor, výjimku tvoří tichá (nikoliv šumivá) vína s obsahem alkoholu do 15 %. Pokud cena za lahev s logem společnosti nepřekročí hranici 500 Kč bez DPH/kus, splňuje daňovou uznatelnost nákladů. Již zmiňovaný daňový balíček tuto výjimku ruší.

Nealkoholické nápoje na pracovišti - Zajištění pitného režimu zaměstnanců na pracovišti v podobě obyčejné neperlivé pitné vody (např. v pet lahvích) se považuje za plně daňově uznatelný výdaj.

Ostatní nápoje jako perlivá voda, čaj, káva, džus či limonády jsou podle zákona daňově neúčinné.

Pracovní oděvy a ochranné pomůcky – Za uplatnitelné náklady se považují pracovní oděvy, které slouží výhradně pro pracovní účely. Obecně sem spadají kuchařské rondony, pláště a montérky.

Problém by mohl však nastat u společenských oděvů, které se dají využít i mimo práci. Podobně jako u reklamačních předmětů zde platí, že za daňově uznatelné výdaje se považují jen takové oděvy, které jsou viditelně označeny osobním logem nebo logem společnosti. Zatímco právníci, daňoví poradci, obchodníci nebo bankovní úředníci si do daňově uznatelných nákladů zahrnou sako, drobný elektrikář či instalatér bude jen těžko finančnímu úřadu vysvětlovat, k čemu ho potřebuje. (Marková, 2023)

Ochranné prostředky jsou taktéž daňově uznatelným nákladem. Jejich poskytnutí a používání záleží na povaze obchodní činnosti. Nesmí se zapomenout ani na pravidelnou údržbu a čištění oděvů – obojí je daňově uznatelným nákladem.

Manka a škody – Pokud se zjistí, že je v pokladně nebo na skladě manko a předepíše se k náhradě zodpovědnému zaměstnanci, jedná se o daňově uznatelný náklad do výše předepsané náhrady.

Za daňově uznatelné položky se považují:

- škody vzniklé v důsledku živelních pohrom (takových, které nejsou způsobené lidským faktorem),
- škody způsobené neznámým pachatelem (v tomto případě potřebujete získat potvrzení od policie, která případ prošetří). (Marková, 2021)

Naproti tomu daňově neuznatelné náklady vymezuje zmiňovaný zákon v § 25. Jedná se například o výdaje na reprezentaci, výdaje nesouvisející s ekonomickou činností poplatníka a další.

4.2 Právní a daňové souvislosti společníka ve společnosti s ručením omezeným

V případě, že společnost s ručením omezeným plní registrační povinnost a má podané daňové tvrzení, stává se automaticky účastníkem daňového řízení, což je proces realizující veškerá práva a povinnosti této společnosti v oblasti daní. Toto řízení si dává za

cíl určit a vybrat daně, aby žádným způsobem nebyly kráceny daňové příjmy, které patří do veřejných rozpočtů. Činnost finančních úřadů je směřována právě tímto směrem a je na každé společnosti, aby si sama uplatnila možné zákonné úlevy a osvobození, které snižují její daňovou povinnost, na což má samozřejmě nárok. Všichni společníci mají svá práva a povinnosti. Nejdůležitějšími právy společníků jsou tři práva, a to: právo na podíl na zisku, právo na podíl na likvidačním zůstatku a právo na vypořádací podíl. Tato práva vznikají po založení společnosti. Mezi jejich významné povinnosti patří především tři základní: vkladová povinnost, příplatková povinnost a zákaz konkurence, což jsou povinnosti, které se nejčastěji objevují ve společenské smlouvě sepsané při vzniku společnosti. (Josková, 2021)

Je důležité také rozeznat rozdíly mezi společníkem a jednatelem společnosti s ručením omezeným. Společník vystupuje jako majitel nebo spolumajitel této společnosti a je součástí valné hromady, v níž může hlasovat o volbě jednatelem. Za tuto firmu nejedná a neručí za její závazky svým majetkem. V opačném případě je člověkem, který má na starosti řízení společností. Jeho jednání je pod jménem firmy, jeho starost je podepisovat smlouvy a zodpovídá za chod celé společnosti. Ke své funkci je povinen přistupovat s péčí řádného hospodáře. To znamená, že k ní musí být loajální, musí mít potřebné znalosti a musí být pečlivý. Pokud tyto podmínky poruší, je povinen společnosti nahradit případné škody. Jedna osoba může vystupovat jako společník, i jako jednatel. K tomuto případu dochází častěji u menších společností s ručením omezeným. U těchto společností je předpokládáno, že se budou společníci více angažovat než u akciových společností. (Josková, 2021)

Co se týče daňových souvislostí, pro příjmy společníků zde platí daňová optimalizace neboli chování, kterým se každý společník snaží daňovou povinnost snížit na minimum. Proto se společnost, když jí vyjde kladný výsledek hospodaření, snaží využít co nejvíce financí pro další rozvoj podniku nebo na výplaty svých podílů zisku pro společníky společnosti. Ti mohou být ve společnosti také zaměstnání. I z tohoto důvodu je dobré příjmy společníků zdaňovat podobně jako příjmy zaměstnanců, což se rovná zdaňování příjmů fyzických osob z jejich závislé činnosti. Daňová optimalizace je pro podnikatele možnost využít všechny zákonné postupy neboli konstrukční prvky, které jsou zákonem umožněny, aby ušetřil na daňových platbách. Do těchto konstrukčních prvků patří například odpočty od základu daně, uplatňování nezdanitelných částí ze základu daně nebo různých slev na

dani. V tomto případě je důležité se zaměřit na to, aby se omylem nedopustil společník daňových úniků, kdyby postupoval špatně při snaze o snížení daňové povinnosti. V případě špatného postupu, hrozí společníkovi postih nejen od správce daně, ale také od orgánů činných v trestním řízení, protože se tento čin považuje za trestný dle trestního zákoníku. (Macháček, 2019)

Společník je tedy nucen si zjistit, jakou nejvýhodnější výši odměny využít ve prospěch svého nejnižšího daňového zatížení. V případě společnosti vykazující hezké ekonomické výsledky neboli vyšší zisky, mají společníci většinou zájem o získání peněžních prostředků ze společnosti. Tehdy je vhodné si dát práci s propočtením zdanění odměny za práci pro danou společnost, což se porovná se zdaněním podílů na zisku. (Březinová, 2015)

Jestliže majitel pobírá příjem z podílu na zisku, jeho daňová optimalizace bude automaticky výhodnější. Důležité je ale podotknout, že z těchto podílů neplyne nemocenské či důchodové pojištění pro společníka. Tento podíl se stanovuje na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky, kterou musí schválit nejvyšší orgán obchodní korporace, načež tento podíl je dělen jen mezi společníky. To se může změnit pouze v případě, že společenská smlouva určila jinak. (Skálová, 2015)

5 Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

5.1 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení je v České republice upraveno v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále také ZPSP). Tento systém je vytvořen třemi složkami pojištění, jež jsou definovány v 1 § ZPSP. Jedná se o následující tři složky:

- důchodové pojištění,
- nemocenské pojištění,
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. (Marková, 2023)

Tato podkapitola se zaměřuje na pojmy, které přímo souvisí s činností osob samostatně výdělečně činných.

Poplatníci mající uloženou povinnost placení pojistného na důchodovém pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jsou osobami patřícími dle § 3 Zákon č. 589/1992 Sb., Zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti o mimo další OSVČ, které musejí být pojištění důchodově podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Pokud je v případě podnikání hlavní výdělečnou činností, jsou tito poplatníci ze zákona povinni účastnit se placení důchodového pojištění, i přesto, že v určitém období negenerovali žádné zisky. Pokud se jedná o subjekty, které provozují pouze vedlejší výdělečnou činnost, je jejich zúčastnění se důchodového pojištění dobrovolná, tedy nemusejí platit, pokud nechtějí. (Zákon č. 155/1995 Sb., Zákon o důchodovém pojištění)

Podle aktuálních informací pro rok 2023 je povinná účast na důchodovém pojištění stanovena na hranici ročních příjmů ve výši 93 387 Kč (tzv. rozhodná částka). Pro osoby samostatně výdělečně činné platí, že jsou povinné účastnit se důchodového pojištění, pokud:

- v daném kalendářním roce, ve kterém se již věnovaly podnikání tedy samotné výdělečné činnosti,

- v kalendářním roce po dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud její příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti dosáhl v kalendářním roce aspoň tzv. rozhodné částky. Příjmem se rozumí dílčí základ daně z příjmů ze SVČ podle zákona o daních z příjmů, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu fyzických osob. Rozhodná částka je proměnlivá a v roce 2021 činila 85 058 Kč, v roce 2022 činí 93 387 Kč. (Česká správa sociálního zabezpečení, 2022)

5.2 Zdravotní pojištění

Fyzické osoby podnikající jsou také zatíženy platbami veřejného zdravotního pojištění, dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů a zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.

Zde jsou popsány základní procentní sazby, které se na výši pojistného odvádějí:

- zaměstnavatel odvádí za své zaměstnance 9 % z jejich hrubé mzdy
- 4,5 % z hrubé mzdy platí zaměstnanec (toto pojistné mu strhává zaměstnavatel)
- osoby samostatně výdělečně činné platí 13,5 % z vyměřovacího základu a toto pojištění platí zálohově každý měsíc (min. 2 627 korun při hlavní samostatně výdělečné činnosti)
- v roce 2022 musejí osoby, které nemají zdanitelné příjmy a neplatí za ně pojištění stát (tzv. osoba bez zdanitelných příjmů), zaplatit měsíční pojistné ve výši 2 187 korun, což je 13,5 % z minimální mzdy
- v roce 2022 se za osoby, za něž hradí pojistné za zdravotní pojištění stát, kam spadají děti, studenti a důchodci, zaplatí 1 487 korun. (Finance.cz, 2022)

Pojištěnci zdravotního pojištění jsou stanoveni v § 2 ZVZP jako jedinci, kteří mají trvalý pobyt na území České republiky, nebo jedince bez něj, které jsou u zaměstnavatele s trvalým pobytem na našem území zaměstnáni. Výše plateb zdravotního pojištění se určuje z vyměřovacího základu, což je 50 % z rozdílu mezi příjmy a výdaji daného subjektu za určité období, tedy pro osoby samostatně výdělečně činné jeden kalendářní rok. I minimální vyměřovací základ je zde stanoven zákonem, a to na dvacetinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy. Sazba pojistného je tedy, jak již bylo výše uvedeno 13,5 % a tyto platby musejí vždy proběhnout formou záloh vypočítaných za předchozí rok. Platby jsou

po skončení daného období zúčtovány a vztahuje se na ně celková roční odvodová povinnost. Rozdíl je pak chápán buď jako doplatek nebo přeplatek. Na základě podaného Přehledu osob samostatně výdělečně činných je výše záloh každý rok přepočtena. (Všeobecná zdravotní pojišťovna, 2021)

5.3 Porovnání výhod a nevýhod společníka v s. r. o. oproti OSVČ

V této práci již bylo uvedeno, že v České republice je možné si vybrat mezi pěti základními druhy neboli právními formami podnikání. Patří sem:

- OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná,
- v.o.s. – veřejná obchodní společnost,
- k. s. – komanditní společnost,
- s. r. o. – společnost s ručením omezeným,
- a. s. – akciová společnost.

Toto porovnání výhod a nevýhod se zaměřuje pouze na podnikání osob samostatně výdělečně činných a společníků ve společnostech s ručením omezeným.

Společníci z s.r.o. mají oproti osobám samostatně výdělečně činným hned několik základních výhod:

- společníci nejsou nuceni ručit celým svým osobním majetkem
- je možné, že na některé investory bude právnická osoba ve společnosti s ručením omezeným budít větší důvěru než osoba samostatně výdělečně činná, což je jistě ve prospěch s. r. o. (u některých to může být i naopak, například banky nemusejí mít k s. r. o. vyšší důvěru při vkladu společníků ve výši 1 Kč)
- výše odvodů daňových plateb se odvíjí od výše zisků
- společník není nucen podnikat na své vlastní jméno, může podnikat pouze pod názvem jeho společnosti
- s. r. o. je také dobrá investiční příležitost, je možné nějaký čas budovat jméno a hodnotu společnosti a tu následně odprodat se ziskem, což u OSVČ možné není.

Oproti tomu má společnost s ručením omezeným také své nevýhody, kam se můžou řadit například:

- založení takovéto společnosti je složitější, co se týče administrativy, protože je nutné nejprve sepsat zakladatelský dokument u notáře, ten nechal notářsky ověřit, poté založit bankovní účet a zanést tyto dokumenty na příslušné úřady
- společnost je nucena vést podvojně účetnictví, na rozdíl od OSVČ, která si může vybrat, jakým způsobem bude své účetnictví vést
- nutné je také zisk zdanit dvojným zdaněním neboli tak, že od zisku společnost odečte sazbu 19 % daně z příjmu právnických osob, a tento zisk se následně musí rozpočítat mezi jednotlivé společníky, kteří jsou povinni tento příjem zdanit 15 %, což je daň z příjmu fyzických osob. (Solitea, 2022)

6 Metodika

Praktická část je zaměřena na porovnání dvou právních forem podnikání u dvou vybraných subjektů. Snahou je objasnit výhody a nevýhody vybraných právních forem v konkrétních případech z pohledu zdanění příjmů z jejich ekonomické činnosti. Možností, jak nahlížet na odlišnosti mezi různými právními formami podnikání je mnoho. V odborných diskusích je téma rozdílů mezi živnostenským podnikáním fyzické osoby a společnosti s ručením omezeným často zmiňováno. Nelze však jednoznačně říci, která právní forma je obecně lepší. Autorka práce se snažila najít rozdíly mezi živnostenským podnikáním fyzické osoby a společností s ručením omezeným v konkrétních případech samostatné výdělečné činnosti. Hlavním kritériem hodnocení je finanční stránka podnikání, konkrétně odvody do veřejných rozpočtů na daních z příjmů a sociálním pojistném.

V praktické části jsou vybrány dva podnikatelské subjekty. U každého subjektu jsou navrženy dvě varianty řešení. První variantou je výkon samostatné výdělečné činnosti formou živnostenského podnikání fyzické osoby. Druhou variantou je provozování samostatné výdělečné činnosti formou založení společnosti s ručením omezeným. Podnikatelské subjekty lze charakterizovat následujícím způsobem:

Slečna Hřebenová je v případě výpočtu daně z příjmů fyzických osob (dále také DPFO) po celý rok vedena jako podnikatel. Stejně tak společnost Kadeřnictví Hřebenová, spol. s r. o. je zapsána v obchodním rejstříku (dále také OR) po celý kalendářní rok 2022. Jedinými jejími příjmy (výnosy) jsou výše uvedené příjmy (výnosy) a s nimi související výdaje (náklady). V následujících pěti příkladech bude autorka počítat, pro srovnatelnost, vždy se stejnými částkami příjmů a výdajů. Postupně jsou zkoumány možnosti zdanění OSVČ výdajovým paušálem, při uplatnění skutečných výdajů, paušální daní, dále pak u dvou variant s.r.o. – jednou bez zaměstnanců, podruhé ve variantě se závislou činností jednatele.

Slečna Hřebenová chce svoje podnikání do budoucna rozšířit, rozhodla se tedy založit společnost s ručením omezeným. Na administrativní zátěž a postup založení není brán zřetel. Pozornost se zaměřuje na daňový dopad podnikání s.r.o. v roce 2022. Nyní autorku zajímají výnosy a náklady z hlediska daně z příjmů – tudíž datum fakturace, nikoli datum

skutečného inkasa či platby peněz (na rozdíl od příjmů a výdajů v případě OSVČ). Autorka u tohoto subjektu pracuje ve všech případech se stejnými částkami příjmů a výdajů, případně dalšími, aby bylo možné vyhodnotit a vzájemně porovnat zjištěné rozdíly.

Pan Stolička je v případě výpočtu DPFO po celý rok veden jako podnikatel zapsaný v Živnostenském rejstříku. Stejně tak společnost Zubní péče Stolička, s.r.o. je zapsána v OR po celý kalendářní rok 2022. Jejich jedinými jejich příjmy (výnosy) jsou výše uvedené příjmy (výnosy) a s nimi související výdaje (náklady). V následujících pěti příkladech bude autorka počítat, pro srovnatelnost, vždy se stejnými, výše uvedenými částkami. Postupně budou rozebírány možnosti zdanění OSVČ výdajovým paušálem, při uplatnění skutečných výdajů, paušální daní, dále pak u dvou variant s.r.o. – jednou bez zaměstnanců, dále v několika variantách se závislou činností jednatele. Pan Stolička má manželku na mateřské dovolené (po celý rok 2022 pobírá rodičovský příspěvek a nemá jiné příjmy), spolu pečují po celý rok o 3 děti v jejich společné domácnosti.

Dále mají hypotéční úvěr na dům, ve kterém žijí, za kalendářní rok pan Stolička zaplatil úroky ve výši 35 000,- Kč. Z potvrzení na soukromé životní pojištění a z výpisu penzijního spoření si může odečíst částky 12 000,- (ŽP) a 12 000,- Kč (PP). Nadaci Člověk v tísni zaplatil na darech za rok 2022 částku 20 000,- Kč.

Pan Stolička chce svoje podnikání do budoucna rozšířit, rozhodl se tedy založit společnost s ručením omezeným. Administrativní zátěž a postup založení nejsou zohledněny. Autorka se zaměřuje na daňový dopad podnikání s.r.o. v roce 2022. Nyní nás z hlediska daně z příjmů zajímají výnosy a náklady – tudíž datum fakturace, nikoli datum skutečného inkasa či platby peněz (na rozdíl od příjmů a výdajů v případě OSVČ). Autorka u tohoto subjektu pracuje ve všech případech se stejnými částkami příjmů a výdajů, případně dalšími, aby bylo možné vyhodnotit a vzájemně porovnat zjištěné rozdíly.

6.1 Daň z příjmů u fyzické osoby

Základ daně se dělí na **dílčí základy daně**, zde jsou jejich výpočty:

- příjmy ze závislé činnosti + pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem = **dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti**,

- příjmy ze samostatné činnosti – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů nebo paušál (uvedeno níže) = dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti.

U příjmů ze samostatné činnosti prokazujeme výdaje buď daňovými náklady, nebo paušálně – dělení příjmu dle předmětu podnikání:

- příjmy ze zemědělské výroby – 80 % z příjmů
- příjmy z řemeslných činností – 80 % z příjmů
- příjmy z ostatních živností – 60 % z příjmů
- příjmy z jiného podnikání a z nezávislého podnikání – 40 % z příjmů
- příjmy z převodu a využití práv – 40 % z příjmů
- příjmy z nájmu majetku vloženého do obch. majetku – 30 % z příjmů

Postup výpočtu

1. výpočet všech dílčích základů daně
2. součtem dílčích základů daně, získáme základ daně
3. od základu daně odečítáme penzijní připojištění, životní pojištění, dary, bezplatné darování krve
4. zaokrouhlení upraveného základu daně na celé stokoruny dolů
5. výpočet daně = základ daně x 15 %
6. od daně odečítáme slevu na poplatníka, slevu na manželku (pokud měla příjmy < 68 000), výsledkem může být kladná částka (daň) nebo částka záporná
7. dále odečítáme slevu na vyživované děti – pokud se dostane do mínusu = daňový bonus (o ten lze žádat finanční úřad).
8. nakonec jsou odečteny zálohy na daň zaplacené v průběhu roku
9. vyjde-li kladná hodnota = vlastní daňová povinnost; záporná hodnota = nárok na vrácení přeplatku

6.2 Výpočet sociálního zabezpečení

Vyměřovací základ pro výpočet sociálního pojištění je **stanoven ve výši 50 % základu daně**. Sociální zabezpečení je **29,2 % z vyměřovacího základu**.

Vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění je stanoven ve **výši 50 % základu daně**. Sazba zdravotního pojištění je **13,5 % z vyměřovacího základu**.

6.4 Daň z příjmů a pojistné ve společnosti s ručením omezeným

Zjednodušený výpočet daně z příjmů právnických osob

$$\text{Základ daně} = \text{zdanitelné výnosy} - \text{daňově uznatelné náklady} \quad (2)$$

Kladný základ daně = zisk

Záporný základ daně = ztráta

$$\text{Daň} = \text{základ daně} * \text{sazba daně} \quad (3)$$

(od vypočtené daně je možné odečíst slevy na dani, případně zaplacené zálohy na daň)

6.5 Volné prostředky podnikatele

Volnými prostředky podnikatele rozumíme peněžní prostředky, které podnikateli po odečtu všech daňových odvodů zůstanou a může jimi volně disponovat. Zdůraznit je třeba, že se jedná se o částku po zdanění, tedy takovou, která již nesouvisí s podnikáním, podnikatel ji tedy může využít pro svoji osobní potřebu.

Volné prostředky lze schematicky vyjádřit následujícím způsobem:

(+) PŘÍJMY (VÝNOSY)

(-) VÝDAJE (NÁKLADY)

(-) ODVODY SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

(-) ODVODY ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

(-) DANĚ Z PŘÍJMŮ (DPPO, DPFO)

(=) VOLNÉ PROSTŘEDKY PODNIKATELE

U fyzických osob počítáme s příjmy a výdaji, u právnických osob potom s výnosy a náklady.

Odvody sociálního a zdravotního pojištění se týkají pouze fyzických osob, jak podnikajících, tak, v případě zaměstnání v kapitálové společnosti, také příjmů ze závislé činnosti.

Daň z příjmů právnických osob odvádí v níže uvedených případech pouze s.r.o., a to z kladného základu daně.

Daní z příjmů fyzických osob se, v případech uvedených v této práci, daní příjmy jednak OSVČ, dále příjmy ze závislé činnosti (jednatele) kapitálové společnosti a podíly na zisku společnosti jednatelů s.r.o.

Po odečtení všech těchto výdajů (nákladů), přičemž v každém případě použijeme různé odvody a daně podle formy podnikání a zdanění, získáme výslednou hodnotu – volné prostředky podnikatele.

6.6 Efektivní sazba zdanění

Zákonná sazba daně z příjmů fyzických osob je, jak již bylo zmíněno, 15 % a 23 % ze zisku. Výpočet pro daň z příjmů je uveden výše. V praxi tento výpočet neznámá, že tuto částku subjekt odvede státu, a to z důvodu existence takzvaných nezdanitelných částí základu daně, odčitatelných položek, slev na dani a daňového zvýhodnění na děti, které je potřeba při výpočtu daně zvážit.

Zákonná 15 % a 23 % sazba daně z příjmů fyzických osob je takzvanou sazbou nominální. Sazba, která ukáže skutečné zdanění, se nazývá sazba efektivní. Výše efektivní sazby daně je zde vypočtena jako podíl částky daňových odvodů k celkovým příjmům.

Z teoretického pohledu může být efektivní sazba nižší nebo vyšší než zákonné sazby. V České republice se efektivní sazba daně z příjmů pohybuje u fyzických osob v rozmezí 0–23 % ze základu daně.

Efektivní sazba daně = (Celkově zaplacené daně a odvody / Celkové příjmy) * 100 (5)

Tímto výpočtem lze získat poměrně přesný přehled o tom, kolik procent z celkových příjmů subjektu bylo skutečně vynaloženo na úhradu daně a odvodů, a tím posoudit, jak efektivní je daňový systém z pohledu daného subjektu.

Efektivní sazba daňových odvodů je ukazatel, který vyjadřuje poměr skutečně zaplacených daní a odvodů k celkovému příjmu subjektu. To znamená, že bere v úvahu veškeré daňové úlevy, odpočty a další faktory, které ovlivňují skutečnou daňovou zátěž daného subjektu. Efektivní sazba je často využívána k porovnání daňové zátěže mezi různými subjekty.

6.7 Průměrná sazba daňových odvodů

Průměrná sazba daňových odvodů umožňuje posoudit, jakou část ekonomické aktivity v dané zemi tvoří daňové platby vůči celkovým příjmům. Vyšší průměrná sazba naznačuje, že ekonomické subjekty platí větší část svých příjmů jako daně, což může ovlivnit jejich schopnost investovat, šetřit nebo ekonomicky růst. Naopak nižší průměrná sazba daňových odvodů naznačuje, že subjekty mají k dispozici větší část svých příjmů, což může podpořit spotřebu a hospodářský růst.

Průměrná sazba daňových odvodů je důležitým nástrojem pro vlády a ekonomické analýzy, neboť umožňuje hodnotit spravedlnost a efektivnost daňového systému. V případě progresivního daňového systému, kde sazby daně rostou s rostoucími příjmy, je průměrná sazba obvykle nižší než maximální sazba, která se použije na nejvyšší příjmy. Naopak u rovnoměrného nebo regresivního daňového systému může být průměrná sazba vyšší, neboť všichni subjekty platí stejnou nebo rostoucí část svých příjmů jako daně. Je důležité poznamenat, že průměrná sazba daňových odvodů nemusí zobrazovat veškeré odvody v daném systému, neboť existují i nepřímé daně, poplatky a jiné formy státních příjmů, které nejsou zahrnuty do tohoto ukazatele. I tak je však průměrná sazba cenným nástrojem pro hodnocení daňové politiky a pro srovnání daňových zátěží mezi různými ekonomickými subjekty a zeměmi. Průměrná sazba daně jako poměr celkových daňových odvodů k základu daně

Daňové odvody u vybraných subjektů v praktické části zahrnují částku daně z příjmů, pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, je-li pojistné poplatníkem placeno. Průměrná sazba daňových odvodů se vypočítá podílem součtu daňových odvodů za daný rok ze základu daně z příjmů.

$$\text{Průměrná sazba daně} = (\text{Celkové daňové odvody} / \text{Základ daně}) * 100 \quad (6)$$

Pro srovnatelnost počítám průměrnou sazbu daňových odvodů u společnosti s podílem na zisku a se závislou činností jednatelů jako podíl celkových daňových odvodů (kdy sečtu všechny odvody – SP, ZP, DPPO, DPFO) a základem daně (tedy rozdílem mezi výnosy a náklady) DPPO.

7 Stanovení daňové povinnosti

7.1 Výpočet daně z příjmů fyzických osob u slečny Hřebenové

Slečna Hřebenová je v případě výpočtu daně z příjmů fyzických osob (dále také DPFO) po celý rok 2022 vedena jako podnikatel, tedy osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ). Její výdělečná činnost je pro ni po celý rok hlavní činností. Jedinými jejími příjmy jsou výše uvedené příjmy a s nimi související výdaje. Vede daňovou evidenci.

Příjmy (výnosy): 880 000,-

Výdaje (náklady): 190 000,-

V následujících pěti příkladech jsou používány, pro srovnatelnost, vždy stejné, výše uvedené částky. Postupně jsou zkoumány varianty výpočtu částky daní z příjmů fyzických osob:

- použití výdajového paušálu,
- uplatnění skutečných výdajů,
- paušální daň.

7.1.1 Výdajový paušál

Slečna Hřebenová se rozhodla ve svém podnikání uplatnit výdajový paušál ve výši 80 %, neboť její činnost patří mezi řemeslné živnosti.

Slečna Hřebenová tedy sleduje pouze výši svých příjmů, výdajem je pak 80 % z této částky. Maximální výše paušálního výdaje podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů činí 1 600 000 Kč.

Tabulka 7 Výpočet daně z příjmů fyzických osob výdajovým paušálem

Příjmy z podnikatelské činnosti	880 000,- Kč
Výdaje 80 %	704 000,- Kč
Základ daně	176 000,- Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky zaokrouhlený na celé stokoruny dolů	176 000,- Kč
Sazba daně FO	15 %

DPFO před slevami	26 400,- Kč
Základní sleva na poplatníka	30 840,- Kč
Daňová povinnost	0,- Kč

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

Slečna Hřebenová podala daňové přiznání elektronicky, datovou schránkou v průběhu měsíce dubna 2023, nejzazší termín pro podání touto formou je 2. května 2023.

Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné $0,5 \times 176\,000 = 88\,000,-$ Kč

Slečna Hřebenová nemá jiné příjmy a podnikání vede jako hlavní činnost, uplatní pro výpočet sociálního zabezpečení minimální vyměřovací základ. Ten v roce 2022 činí 116 736,- Kč

Sociální zabezpečení je 29,2 % z vyměřovacího základu

$0,292 \times 116\,736 = 34\,087,-$ Kč

V roce 2022 paní Hřebenová hradila měsíční zálohy v minimální stanovené výši 2 841,- Kč

Roční zálohy: $2\,841$ (za měsíc) $\times 12 = 34\,092,-$ Kč

Přeplatek sociálního zabezpečení pro rok 2022 je ve výši $34\,087 - 34\,092 = -5,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 8 Výpočet sociálního zabezpečení

Základ daně	176 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	88 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ SP	116 736,- Kč
Použitý vyměřovací základ	116 736,- Kč
Pojistné na SP	34 087,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	34 092,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	-5,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že slečna Hřebenová podávala daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má povinnost podat vyplněný formulář Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů. Přehled podává na místně příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení, v případě slečny Hřebenové na OSSZ v Jihlavě. U podání přehledu na OSSZ není povinnost elektronického podání, přesto slečna Hřebenová opět využije svoji datovou schránku, neboť je to pro ni nejjednodušší způsob.

Výsledný přeplatek ve výši 5,- Kč bude použit na úhradu sociálního zabezpečení v roce 2023.

Od následujícího měsíce pak bude platit již nově vypočtené (stanovené) zálohy. Vzhledem k vypočtenému vyměřovacímu základu za rok 2022, který je nižší než minimální vyměřovací základ na sociální pojistné, je u slečny Hřebenové stanovena minimální výše záloh na rok 2023 ve výši 2 944,-Kč.

Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně.

Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze základu daně) $0,5 \times 176\,000 = 88\,000$ Kč.

Slečna Hřebenová nemá jiné příjmy a podnikání vede jako hlavní činnost, uplatní pro výpočet zdravotního pojištění minimální vyměřovací základ. Ten v roce 2022 činí 233 466,- Kč.

Sazba zdravotního pojištění je 13,5 % z vyměřovacího základu.

Částka zdravotního pojistného: $0,135 \times 233\,466 = 31\,518,-$ Kč

V roce 2022 paní Hřebenová hradila měsíční zálohy v minimální výši 2 627,- Kč

Na zálohách za rok uhradila $2\,627$ (za měsíc) $\times 12 = 31\,524,-$ Kč

Přeplatek zdravotního pojištění pro rok 2022 je ve výši $31\,518 - 31\,524 = -6,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 9 Výpočet zdravotního pojištění

Základ daně	176 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	88 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ	233 466,- Kč
Použitý vyměřovací základ	233 466,- Kč
Pojistné na ZP	31 518,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	31 524,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	-6,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je uvedeno výše, slečna Hřebenová podávala daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má tudíž povinnost podat vyplněný formulář Přehled OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů. Přehled slečna Hřebenová podává na svoji zdravotní pojišťovnu, v jejím případě na VZP v Jihlavě. U podání přehledu na zdravotní pojištění není povinnost elektronického podání, přesto slečna Hřebenová opět využije svoji datovou schránku, neboť je to pro ni nejjednodušší.

Přeplatek ve výši 6,- Kč pojišťovna nevrací, bude tedy převeden do záloh za rok 2023.

Od následujícího měsíce pak bude platit již nově vypočtené (stanovené) zálohy. Vzhledem k vypočtenému vyměřovacímu základu za rok 2022, který je nižší než minimální vyměřovací základ na zdravotní pojistné, je u slečny Hřebenové stanovena minimální výše záloh na rok 2023 ve výši 2 722,-Kč.

Tabulka 10 Souhrnné platby v případě uplatnění výdajového paušálu

Daň z příjmů FO	0,- Kč
Paušální výdaje	704 000,- Kč
Sociální zabezpečení	34 087,- Kč
Zdravotní pojištění	31 518,- Kč

Celkem uhrazeno v roce 2022	65 605,- Kč
-----------------------------	-------------

Zdroj: Vlastní zpracování

Slečna Hřebenová odvedla v případě uplatnění paušálních výdajů ve výši 80 % na odvodech za rok 2022 celkem 65 605,- Kč.

Tabulka 11 Výpočet volných finančních prostředků v případě uplatňování výdajového paušálu

Příjmy z podnikání	880 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	190 000,- Kč
Paušální výdaje 80 %	704 000,- Kč
Daň z příjmů	0,- Kč
Sociální pojištění	34 087,- Kč
Zdravotní pojištění	31 518,- Kč
Volné finanční prostředky	624 395,- Kč
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	37 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	7,5 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že slečně Hřebenové jako OSVČ při příjmech 880 000,- a uplatnění paušálních výdajů ve výši 80 % po zaplacení daně z příjmů, sociálního a zdravotního pojištění, zůstanou volné finanční prostředky ve výši **624 395,- Kč**. To jsou prostředky, které má k dispozici pro svoji vlastní potřebu.

7.1.2 Daňová evidence – skutečné výdaje

Vezměme situaci, kdy se slečna Hřebenová rozhodla, že bude uplatňovat skutečné výdaje.

Do výdajů, které může uplatnit z hlediska daní z příjmů, lze započítat pouze ty výdaje, které souvisí s její podnikatelskou činností a jsou uvedeny v § 24 zákona o daních z příjmů (tzn. vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů). V jejím konkrétním případě se jedná např. o nájemný prostor, ve kterých podniká, nákup vybavení – křesla,

zrcadla, fénu, vlasových van, vlasové kosmetiky, barev, služby ostření nůžek, úklidových a čistících prostředků, příp. paušální výdaj na dopravu při používání automobilu pro cesty k zákazníkům atd.

Po sečtení skutečných výdajů slečna Hřebenová dospěla k částce 190 000,- Kč.

Tabulka 12 Výpočet daně z příjmů v případě uplatnění skutečných výdajů

Příjmy z podnikatelské činnosti	880 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	190 000,- Kč
Základ daně	690 000,- Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky zaokrouhlený na celé stokoruny dolu	690 000,- Kč
Sazba daně v procentech	15 %
DPFO před slevami	103 500,- Kč
Základní sleva na poplatníka	30 840,- Kč
Daňová povinnost (daň po slevě)	72 660,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Slečna Hřebenová podala daňové přiznání elektronicky, datovou schránkou v průběhu měsíce dubna 2023, doplatek na dani ve výši 72 660,- Kč má povinnost doplatit do 2. května 2023 (což je i poslední den pro podání daňového přiznání elektronickou formou).

Vzhledem k situaci, že výše daně z příjmů fyzických osob slečny Hřebenové za kalendářní rok 2022 dosáhla výše 72 660,- Kč, vznikla jí zákonná povinnost hradit zálohy na daň z příjmů. Výše záloh je vypočtena (v případě, že poslední známá daňová povinnost přesáhla částku 30 000,- a nepřesáhla 150 000,-) ve výši 40% daňové povinnosti za uplynulé zdaňovací období. Splatnost jednotlivých záloh ve výši 29 100,- Kč je pak k 15. červnu 2023 a 15. prosinci 2023.

Sociální zabezpečení

Vyměřovací základ pro výpočet sociálního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně. Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze ZD) $0,5 \times 690\,000 = 345\,000,-$ Kč.

Sociální zabezpečení je 29,2 % z vyměřovacího základu

$$0,292 \times 345\,000 = 100\,740,- \text{ Kč}$$

V roce 2022 paní Hřebenová hradila měsíční zálohy v minimální stanovené výši 2 841,- Kč

$$2\,841 \text{ (za měsíc)} \times 12 = 34\,092,- \text{ Kč}$$

Doplatek sociálního zabezpečení pro rok 2022 je ve výši $100\,740 - 34\,092 = 66\,648,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 13 Výpočet sociálního pojištění

Základ daně	690 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	345 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ SP	116 736,- Kč
Použitý vyměřovací základ	345 000,- Kč
Pojistné na SP	100 740,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	34 092,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	-66 648,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že slečna Hřebenová podávala daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má povinnost podat vyplněný formulář Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů, doplatek ve výši 66 648,- Kč pak uhradit do osmi dnů. Přehled podává na místě příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení, v případě

slečny Hřebenové na OSSZ v Jihlavě. U podání přehledu na OSSZ není povinnost elektronického podání, přesto slečna Hřebenová opět využije svoji datovou schránku.

Od následujícího měsíce pak bude platit již nově vypočtené zálohy ve výši 8 395,- Kč.

Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně. Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze ZD) $0,5 \times 690\,000 = 345\,000,-$ Kč.

Zdravotní pojištění je 13,5 % z vyměřovacího základu

$$0,135 \times 345\,000 = 46\,575,- \text{ Kč}$$

V roce 2022 paní Hřebenová hradila měsíční zálohy v minimální výši 2 627,- Kč

$$2\,627 \text{ (za měsíc)} \times 12 = 31\,524,- \text{ Kč}$$

Doplatek zdravotního pojištění pro rok 2022 je ve výši $46\,575 - 31\,524 = 15\,051,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 14 Výpočet zdravotního pojištění

Základ daně	690 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	345 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ	233 466,- Kč
Použitý vyměřovací základ	345 000,- Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	46 575,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	31 524,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	-15 051,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že slečna Hřebenová podávala daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má povinnost podat vyplněný formulář Přehled OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani

z příjmů, doplatek ve výši 15 051,- Kč pak uhradit do osmi dnů. Přehled podává na svoji zdravotní pojišťovnu, v případě slečny Hřebenové na VZP v Jihlavě. U podání přehledu na zdravotní pojištění není povinnost elektronického podání, přesto slečna Hřebenová opět využije svoji datovou schránku.

Od následujícího měsíce pak bude platit již nově vypočtené zálohy ve výši 3 882,- Kč.

Tabulka 15 Souhrnné povinné platby v případě uplatňování skutečných výdajů

Daň z příjmů FO	72 660,- Kč
Sociální pojištění	100 740,- Kč
Zdravotní pojištění	46 575,- Kč
Celkem uhrazeno v roce 2022	219 975,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Slečna Hřebenová odvedla v případě využití skutečných výdajů na odvodech za rok 2022 celkem 219 975,-Kč.

Tabulka 16 Výpočet volných finančních prostředků v případě uplatňování skutečných výdajů

Příjmy z podnikání	880 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	190 000,- Kč
Daň z příjmů	72 660,- Kč
Sociální pojištění	100 740,- Kč
Zdravotní pojištění	46 575,- Kč
Volné finanční prostředky	470 025,- Kč
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	32 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	25 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že slečně Hřebenové jako OSVČ při příjmech 890 000,- a uplatnění skutečných výdajů ve výši 190 000,- po zaplacení daně z příjmů, sociálního a zdravotního pojištění, zůstanou volné finanční prostředky ve výši **470 025,- Kč**. To jsou prostředky, které má tedy k dispozici pro svoji osobní potřebu.

7.1.3 Paušální daň

V případě, že slečna Hřebenová nechce mít žádnou administrativní zátěž, může se rozhodnout stát se poplatníkem v paušální dani. Musí však k 1. 1. 2022 splňovat podmínku, že její příjmy za kalendářní rok 2021 nepřesáhly 1 000 000,- Kč, není plátcem DPH, není zaměstnána (kromě příjmů daných srážkovou daní), není dlužníkem v insolvenčním řízení ani společníkem v. o. s., komplementářem k. s., je OSVČ na hlavní činnost a nemá další příjmy podle §8, §9, §10 zákona o daních z příjmů přesahující částku 15 000,- Kč s výjimkou příjmů zdaněných srážkovou daní (to jsou např. dividendy, úroky na BÚ atd., které se sráží u zdroje).

Bude sledovat pouze příjmy, které nesmí v roce 2022 přesáhnout 1 000 000,- Kč. V opačném případě bude muset po skončení zdaňovacího období podat daňové přiznání.

Všechny výše uvedené podmínky slečna Hřebenová splňuje, pojďme se tedy podívat na tuto situaci.

Paušální daň pro OSVČ v roce 2022 tvoří měsíční odvody na:

- daň z příjmů ve výši 100,- Kč;
- sociální pojištění ve výši 3 267,- Kč;
- zdravotní pojištění 2 627,- Kč.

Příjmy z podnikání: 880 000,- Kč

Skutečně vynaložené výdaje: 190 000,- Kč

Celková zaplacená paušální daň v roce 2022 je: 71 928,- Kč

Tato „daň“ zahrnuje souhrnně platby za minimální zálohu na zdravotní pojištění (2 627,-Kč), minimální zálohu na důchodové pojištění navýšenou o 15% (3 267,-Kč) a daň (100,-Kč).

Tabulka 17 Souhrnné povinné platby v případě paušální daně

Daň zaplacená	1 200,- Kč
Sociální pojištění	39 204,- Kč
Zdravotní pojištění	31 524,- Kč
Celkem uhrazeno v roce 2022	71 928,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 18 Výpočet volných finančních prostředků v případě uplatnění paušální daně

Příjmy z podnikatelské činnosti	880 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	190 000,- Kč
Zaplacená daň	1 200,- Kč
Sociální pojištění	39 204,- Kč
Zdravotní pojištění	31 524,- Kč
Volné finanční prostředky	618 072,- Kč
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	10,4 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	8,2 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Slečně Hřebenové jako OSVČ při příjmech 880 000,- v případě využití režimu paušální daně zůstanou volné finanční prostředky ve výši **618 072,- Kč**.

7.1.4 Kadeřnictví Hřebenová, s. r. o.

Slečna Hřebenová chce svoje podnikání do budoucna rozšířit, rozhodla se tedy založit společnost s ručením omezeným. Nebudeme řešit administrativní zátěž, postup založení, podíváme se na daňový dopad podnikání s. r. o. v roce 2022. Nyní nás z hlediska daně z příjmů zajímají výnosy a náklady – tudíž datum fakturace, nikoli datum skutečného inkasa či platby peněz (na rozdíl od příjmů a výdajů v případě OSVČ). Budu pracovat se stejnými částkami jako v předchozích odstavcích.

Výnosy: 880 000,- Kč

Náklady: 190 000,- Kč

Výsledek hospodaření: 690 000,- Kč**Tabulka 19 Výpočet daně z příjmu právnických osob**

Výnosy	880 000,- Kč
Náklady	190 000,- Kč
Výsledek hospodařen před zdaněním	690 000,- Kč
Základ daně	690 000,- Kč
Základ daně snížení o odčitatelné položky (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)	690 000,- Kč
Sazba daně v procentech	19 %
Daň z příjmů	131 100,- Kč
Daň po slevě	131 100,- Kč
Hospodářský výsledek po zdanění	558 900,- Kč
Srážková daň ze zisku v procentech	15 %
Srážková daň	83 835,- Kč
Vyplacený podíl na zisku jednatele	475 065,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

V případě uvedených hodnot se u společnosti s ručením omezeným daní základ daně sazbou 19 %. Ze základu daně 690 000,- tedy korporace Kadeřnictví Hřebenová, spol. s r. o. zaplatí 131 000,- Kč. Daňové přiznání podává v řádném termínu (elektronicky). Termín podání a zaplacení doplatku je ze zákona stanoven do 2. května 2023.

Společnosti navíc vzniká povinnost hradit zálohy na DPPO. Výše záloh je vypočtena ve výši 40% daňové povinnosti za uplynulé zdaňovací období. Splatnost jednotlivých záloh ve výši 52 500,- Kč je pak k 15. červnu 2023 a 15. prosinci 2023.

Slečna Hřebenová, jednatelka společnosti, rozhodla rozhodnutím jediného společníka o rozdělení hospodářského výsledku po zdanění ve výši 558 900,-. A to tak, že celá částka bude vyplacena jedinému jednateři. Tato částka podléhá patnáctiprocentní srážkové dani. Daňová povinnost splatná před vyplacením podílu je ve výši 83 835,- Kč.

Zbylou částku 475 065,- Kč společnost zašle na účet slečně Ludmile Hřebenové.

Tabulka 20 Výpočet volných finančních prostředků jednatele v s.r.o.

Výnosy	880 000,- Kč
Náklady	190 000,- Kč
Daň z příjmů PO	131 100,- Kč
Srážková daň	83 835,- Kč
Minimální zdravotní pojištění	26 244,- Kč
Volné finanční prostředky	448 821,- Kč
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	35 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	27,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Slečna Hřebenová je osobou bez zdanitelných příjmů, je vedena jako samoplátce zdravotního pojištění. Za rok 2022 pro ni platí odvést měsíčně částku ve výši 13,5 % z minimální mzdy (16 200,-Kč), tedy v celkové výši 26 244,- Kč.

Slečně Hřebenové jako jednatele korporace Kadeřnictví Hřebenová, spol. s r. o. při výnosech 880 000,-Kč a nákladech ve výši 190 000,- Kč v případě vyplacení podílu z veškerého zisku společnosti za kalendářní rok 2022, tedy využití veškerých prostředků společnosti s ručením omezeným, zůstanou volné finanční prostředky ve výši **448 821,- Kč**.

7.1.5 Kadeřnictví Hřebenová, s. r. o. včetně odměny jednatele

Jednatel je statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným a je zapsán v obchodním rejstříku. Jedná jménem společnosti, vede obchodní společnost, zastupuje společnost navenek a je oprávněn vstupovat za společnost do právních vztahů. Jednatel má oprávnění podepisovat obchodní a jiné smlouvy. Společnost může mít zároveň i více jednatelů.

Jednatel může být fyzická osoba, která je zároveň společníkem, stejně tak i jakákoliv vybraná osoba, která nemá ve společnosti žádný podíl.

Slečna Hřebenová chce svoje podnikání do budoucna rozšířit, rozhodla se tedy založit společnost s ručením omezeným. Navíc si bude měsíčně vyplácet odměnu ve výši 30 000,-Kč. Autorka bude opět pracovat se stejnými částkami jako v předchozích odstavcích.

Mzdovým nákladem bude pro společnost částka 40 140,- Kč za měsíc, roční uza-
natelné náklady se tedy oproti předchozímu případu zvýší o 481 680,- Kč na 671 680,- Kč.

Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s. r. o.

Tabulka 21 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.

Výnosy z podnikatelské činnosti	880 000,- Kč
Náklady vynaložené (bez mezd)	190 000,- Kč
Odměna jednatele za měsíc	30 000,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 měsíc	40 140,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 rok	481 680,- Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 měsíc	3 300,- (1 950 + 1 350) Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 rok	39 600,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance za 1 měsíc	4 500,- Kč
Sleva na poplatníka za 1 měsíc	2 570,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za 1 měsíc	1 930,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za rok	23 160,- Kč
Daňové zvýhodnění	0,- Kč
Náklady společnosti spol. s r. o. celkem	671 680,- Kč
Základ daně	208 320,- Kč
Základ daně zaokrouhlený na celé tisíce dolů	208 000,- Kč
Daň z příjmů PO	39 520,- Kč
Čistý zisk spol. s r.o.	168 800,- Kč

Srážková daň 15 %	25 320,- Kč
Vyplacený podíl jednatele po odečtení srážkové daně	143 480,- Kč
Čistá mzda za měsíc	24 770,- Kč
Čistá mzda za rok	297 240,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud si slečna Hřebenová bude vyplácet každý měsíčně odměnu ve výši 30 000,- Kč, obdrží čistou mzdu za rok ve výši 297 240,-Kč.

Tabulka 22 Souhrnné povinné platby u s.r.o.

Daně z příjmů (vč. závislé činnosti)	88 000,- Kč
Sociální pojištění	112 680,- Kč
Zdravotní pojištění	48 600,- Kč
Celkem uhrazeno za rok 2022	249 280,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkově je v roce 2022 na daňových odvodech uhrazeno: 249 280,- Kč. Tato částka zahrnuje souhrnně platby za zdravotní pojištění (48 600,-Kč), za sociální pojištění (112 680,-Kč) a daň ve výši (88 000,-Kč).

Tabulka 23 Volné finanční prostředky jednatele

Příjmy z podnikání	880 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	671 680,- Kč
Daň z příjmů PO	39 581,- Kč
Sražená daň	25 320,- Kč
Sociální pojištění	112 680,- Kč
Zdravotní pojištění	48 600,- Kč
Vyplacené podíly jednatele	143 480,- Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti	297 240,- Kč

Volné Finanční prostředky	440 720,- Kč
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	120 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	28,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Slečně Hřebenové jako jednatelce korporace Kadeřnictví Hřebenová, spol. s r. o. při výnosech 880 000,- Kč a odečtené skutečně vynaložené výdaje ve výši 671 680,-Kč. Základ daně je tedy ve výši 208 320,- Kč. Daň z příjmů ve výši 19 % činní 39 581,- Kč. Využitím veškerých prostředků společnosti s ručením omezeným, zůstanou volné finanční prostředky ve výši **440 720,- Kč**.

Co se týče vysoké průměrné sazby daňových odvodů, vysoký podíl, tj. 120 % vznikl vlivem vysokých výdajů na zaměstnání paní Hřebenové v její společnosti s ručením omezeným.

V následující tabulce jsou porovnány jednotlivé způsoby výpočtu daně z přidané hodnoty u fyzických a právnických osob.

Tabulka 24 Srovnání jednotlivých způsobů výpočtu daně z příjmů u sl. Hřebenové

Kadeřnictví	OSVČ paušální výdaje	OSVČ skutečné výdaje	OSVČ paušální daň	s.r.o. bez odměny	s.r.o. s odměnou
Příjmy/výnosy	880 000	880 000	880 000	880 000	880 000
Daňově uznatelné výdaje/náklady	704 000	190 000	-	190 000	671 680
Základ daně	176 000	690 000	-	690 000	208 320
Daňová povinnost OSVČ / s.r.o.	0	72 660	1 200	131 000	88 000
Srážková daň	0	0	0	83 835	25 320
Vyplacené podíly jednatele	0	0	0	475 065	143 480

Sociální pojištění	34 087	100 740	39 204	0	112 680
Zdravotní pojištění	31 518	46 575	31 524	26 244	48 600
Daň ze závislé činnosti	0	0	0	0	23 160
Čistá mzda	0	0	0	0	297 240
Volné prostředky podnikatele	624 395,-	470 025,-	618 072,-	448 921,-	440 720,-
Průměrná sazba daně (zátěže)	37 %	32 %	10,4 %	35 %	120 %
Efektivní sazba daně (zátěže)	7,5 %	25 %	8,2 %	27,4 %	28,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle výpočtu ve výše uvedených tabulkách je pro slečnu Hřebenovou je nejvýhodnější podnikání formou OSVČ, a to uplatnění výdajového paušálu či placení paušální daně. Tato forma podnikání a následné zdanění je také nejjednodušší z hlediska administrativy.

Podnikatelka sleduje pouze výši svého příjmu a v případě paušálních výdajů platí pouze měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění, následující rok vyplní a podá daňové priznání a přehledy pro OSSZ a ZP.

V případě paušální daně platí pouze jednu měsíční částku, která zahrnuje daň z příjmů a zdravotní a sociální pojištění. Pokud její příjmy nepřekročí 1 000 000,- Kč (od roku 2023 došlo ke zvýšení částky a to na 2 000 000,-Kč).

V případě, že by jako OSVČ vedla daňovou evidenci, uplatňovala skutečné výdaje, bylo by její podnikání oproti výše uvedeným příkladům méně výhodné jednak o administrativní zátěž, a roční příjem by byl přibližně o 150 000,- Kč nižší.

V případě podnikání formou kapitálové společnosti (s.r.o.) by pak byl její skutečný čistý příjem ještě o zhruba 20 až 30 tisíc nižší než u vedení daňové evidence při podnikání formou OSVČ.

Pokud by autorka byla na místě Ludmily Hřebenové a měla se rozhodnout, jakou formu podnikání a zdanění si vybere, **doporučila by jí podnikání formou OSVČ a uplatnění výdajového paušálu** ve výši 80 % z příjmů. Tato forma se jeví nejvýhodnější, neboť ve finále z podnikání získá o 6 323,- Kč více než formou placení paušální daně. Tato částka pokryje případné výdaje na zpracování daňového přiznání a vyplnění přehledů účetním, či čas strávený nad vyplňováním těchto formulářů svépomocí.

Pokud by se do budoucna chtěla paní Hřebenová zaměřit na náročnější klientelu, rozšířit svůj salón, tedy pokud by chtěla podnikat formou kapitálové společnosti, vyplatila by se jí tato forma podnikání v začátcích (při výše uvedených příjmech) s nulovou či minimální výší měsíční odměny jednatele. Nicméně při těchto ročních příjmech by autorka doporučila opravdu raději zůstat u podnikání formou OSVČ.

7.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob u pana Stoličky

Pan Stolička je v případě výpočtu DPFO po celý rok veden jako podnikatel zapsaný v Živnostenském rejstříku. Jejich jedinými jejich příjmy jsou výše uvedené příjmy (výnosy) a s nimi související výdaje, vede daňovou evidenci.

Příjmy (výnosy): 920 000,-

Výdaje (náklady): 470 000,-

V následujících pěti příkladech budu počítat, pro srovnatelnost, vždy se stejnými, výše uvedenými částkami.

Postupně budu rozebírat možnosti zdanění OSVČ:

- výdajovým paušálem,
- při uplatnění skutečných výdajů,
- paušální daní,

Pan Stolička má manželku na mateřské dovolené (po celý rok 2022 pobírá rodičovský příspěvek a nemá jiné příjmy), spolu pečují po celý rok o 3 děti v jejich společné domácnosti.

Dále mají hypoteční úvěr na dům, ve kterém žijí, za kalendářní rok zaplatil úroky ve výši 35 000,- Kč.

Z potvrzení na soukromé životní pojištění a z výpisu penzijního spoření si může odečíst částky 12 000,- (ŽP) a 12 000,- Kč (PP).

Nadaci Člověk v tísni zaplatil na darech za rok 2022 částku 20 000,- Kč.

7.2.1 Výdajový paušál

Pan doktor Stolička se rozhodl ve svém podnikání uplatnit výdajový paušál. Výdajový paušál ve výši 40 % lze uplatnit u příjmů u svobodných povolání, příjmů z autorských práv a podnikání podle zvláštních předpisů, které nemusí vyžadovat živnostenské oprávnění, tedy i u lékařů.

Pan Stolička tedy sleduje pouze výši svých příjmů, výdajem je pak **40 %** z této částky. Maximální výše paušálního výdaje činí 800 000 Kč.

Tabulka 25 Výpočet daně z příjmů fyzických osob výdajovým paušálem

Příjmy z podnikatelské činnosti	920 000,- Kč
Výdaje 40%	368 000,- Kč
Základ daně	552 000,- Kč
Nezdanitelné části základu daně	
Hodnota bezúplatného plnění – daru/darů	20 000,- Kč
Odečet úroků	35 200,- Kč
Penzijní pojištění, připojištění a doplňkové penzijní spoření	12 000,- Kč
Soukromé životní pojištění	12 000,- Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem	79 200,- Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně zaokrouhlený na celé stokoruny dolů	472 800,- Kč
Sazba daně FO	15 %
DPFO před slevami	70 920,- Kč
Základní sleva na poplatníka	30 840,- Kč

Sleva na manželku	24 840,- Kč
Daň po uplatnění slev	15 240,- Kč
Daňové bonusy na vyživované děti	65 264,- Kč
Daňový bonus po odečtení daně	50 124,- Kč
Daňová povinnost	-50 124,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Paušální výdaje ve výši 40 % u pana Stoličky dosahují z příjmů 920 000,- Kč, výdajový paušál dosahuje výše 368 000,- Kč. Základem daně je pak částka 552 000,- Kč.

Po zdanění sazbou 15 % a uplatnění roční základní slevy na poplatníka (30 840,- Kč), slevy na manželku (24 840,- Kč) a daňového bonusu na vyživované děti (65 264,-Kč) dospěje k daňovému bonusu ve výši 50 124,- Kč.

Pan Stolička podal daňové přiznání elektronicky, datovou schránkou v průběhu měsíce dubna 2023, nejzazší termín pro podání touto formou je 2. května 2023.

Sociální pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet sociálního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně.

Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze ZD) $0,5 \times 552\ 000 = 276\ 000,-$ Kč

Pan Stolička nemá jiné příjmy a podnikání vede jako hlavní činnost.

Sociální pojištění je 29,2 % z vyměřovacího základu.

$0,292 \times 276\ 000 = 80\ 592,-$ Kč

V roce 2022 pan Stolička hradil měsíční zálohy v minimální stanovené výši 2 841 Kč

$2\ 841$ (za měsíc) $\times 12 = 34\ 092$ Kč

Doplatek sociálního pojištění pro rok 2022 je ve výši $80\ 592 - 34\ 092 = 46\ 500,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 26 Výpočet sociálního pojištění

Základ daně	552 000,- Kč
-------------	--------------

Vypočtený vyměřovací základ	276 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ SP	116 736,- Kč
Použitý vyměřovací základ	276 000,- Kč
Pojistné na SP	80 592,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	34 092,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	46 500,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že pan Stolička podával daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má povinnost podat vyplněný formulář Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů. Přehled podává na místně příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení (OSSZ). U podání přehledu na OSSZ není povinnost elektronického podání, i přesto byl využit přístup datové schránky, neboť je to pro něj nejjednodušší způsob.

Výsledný nedoplatek ve výši 46 500,-Kč je třeba uhradit do 8 dnů od podání přehledu místně příslušné Okresní správě sociálního zabezpečení.

Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně.

Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze ZD) $0,5 \times 552\,000 = 276\,000,-$ Kč

Pan Stolička nemá jiné příjmy a podnikání vede jako hlavní činnost.

Zdravotní pojištění je 13,5 % z vyměřovacího základu.

$0,135 \times 276\,000 = 37\,260,-$ Kč

V roce 2022 pan Stolička hradil měsíční zálohy v minimální výši 2 627,- Kč

$2\,627$ (za měsíc) $\times 12 = 31\,524,-$ Kč

Doplatek zdravotního pojištění pro rok 2022 je ve výši $37\,260 - 31\,524 = 5\,736,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 27 Výpočet zdravotního pojištění

Základ daně	552 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	276 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ	233 466,- Kč
Použitý vyměřovací základ	276 000,- Kč
Pojistné na ZP	37 260,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	31 524,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	5 736,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je uvedeno výše, pan Stolička podával daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má tudíž povinnost podat vyplněný formulář Přehled OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů. Přehled pan Stolička musí podat na svoji zdravotní pojišťovnu. U podání přehledu na zdravotní pojištění byla opět využita datová schránka, neboť je to pro něj nejjednodušší.

Nedoplatek do výše 5 736,- Kč je třeba uhradit zdravotní pojišťovně do 8 dnů ode dne podání přehledu.

Tabulka 28 Souhrnné povinné platby v případě uplatňování výdajového paušálu

Daň z příjmů FO	-50 124,- Kč
Sociální pojištění	80 592,- Kč
Zdravotní pojištění	37 260,- Kč
Celkem uhrazeno v roce 2022	67 728,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pan Stolička odvedl v případě uplatnění paušálních výdajů ve výši 40 % na odvodech za rok 2022 celkem 67 728,-Kč.

Tabulka 29 Volné finanční prostředky v případě uplatňování výdajového paušálu

Příjmy z podnikání	920 000,- Kč
Paušální výdaje	368 000,- Kč
Daň z příjmů	-50 124,- Kč
Sociální pojištění	80 592,- Kč
Zdravotní pojištění	37 260,- Kč
Volné finanční prostředky	484 272,- Kč
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	14,3 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	7,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že pan Stolička jako OSVČ při příjmech 920 000,- a uplatnění paušálních výdajů ve výši 40 % po zaplacení daně z příjmů, sociálního a zdravotního pojištění, zbydou volné finanční prostředky ve výši **484 272,- Kč**. To jsou prostředky, které má k dispozici pro svoji vlastní potřebu.

7.2.2 Daňová evidence – skutečné výdaje

Ve druhém případě se pan Stolička rozhodl uplatňovat skutečné výdaje. Do výdajů, které pan Stolička může uplatnit z hlediska daní z příjmů, lze započítat pouze ty výdaje, které souvisí s jeho podnikatelskou činností a jsou uvedeny v § 24 zákona o daních z příjmů (tzn. vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů). Jedná se např. o nájemné prostor, ve kterých podniká, nákup vybavení – zubařského křesla, dále dentálních pomůcek, lavic do čekárny, materiálu potřebného k ošetření pacientů, dezinfekcí, úklidových a čistících prostředků, pracovního oděvu, rukavic, zubařských nástrojů a dalších. Dle jejich výše pak náklady uplatňuje formou odpisů, případně přímo v plné výši.

Po sečtení skutečných výdajů pan Stolička uplatňuje za kalendářní rok 2022 skutečné výdaje ve výši 470 000,- Kč.

Tabulka 30 Výpočet daně z příjmu fyzických osob uplatněním skutečných výdajů

Příjmy z podnikatelské činnosti	920 000,- Kč
---------------------------------	--------------

Skutečně vynaložené výdaje	470 000,- Kč
Základ daně	450 000,- Kč
Nezdanitelné části základu daně	
Hodnota bezúplatného plnění – daru/darů	20 000,- Kč
Odečet úroků	35 200,- Kč
Penzijní pojištění, připojištění a doplňkové penzijní spoření	12 000,- Kč
Soukromé životní pojištění	12 000,- Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem	79 200,- Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně zaokrouhlený na celé stokoruny dolu	370 800,- Kč
Sazba daně FO	15%
DPFO před slevami	55 620,- Kč
Základní sleva na poplatníka	30 840,- Kč
Sleva na manželku	24 840,- Kč
Úhrn slev	55 680,- Kč
Daň po uplatnění slev	0,- Kč
Daňové bonusy na vyživované děti	65 364,- Kč
Daňový bonus po odečtení daně	65 364,- Kč
Daňová povinnost	-65 364,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pan Stolička podal daňové přiznání elektronicky, datovou schránkou v průběhu měsíce dubna 2023.

Základem daně je pak částka 450 000,- Kč.

Po zdanění sazbou 15 % a uplatnění roční základní slevy na poplatníka (30 840,- Kč), slevy na manželku (24 840,- Kč) a daňového bonusu na vyživované děti (65 364,-Kč) dospějeme u pana Stoličky k daňovému bonusu ve výši 65 364,- Kč.

Pan Stolička podal daňové přiznání elektronicky, datovou schránkou v průběhu měsíce dubna 2023, nejzazší termín pro podání touto formou je 2. května 2023.

Sociální pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet sociálního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně.

Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze ZD) $0,5 \times 450\,000 = 225\,000$ Kč

Zdravotní pojištění je 29,2 % z vyměřovacího základu.

$0,292 \times 225\,000 = 65\,700$ Kč

V roce 2022 pan Stolička hradil měsíční zálohy v minimální stanovené výši 2 841 Kč

$2\,841$ (za měsíc) $\times 12 = 34\,092,-$ Kč

Doplatek sociálního pojištění pro rok 2022 je ve výši $65\,700 - 34\,092 = 31\,608,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 31 Výpočet sociálního pojištění

Základ daně	450 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	225 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ SP	116 736,- Kč
Použitý vyměřovací základ	225 000,- Kč
Pojistné na SP	65 700,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	34 092,- Kč
Výsledný přeplatek/nedoplatek	31 608,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že pan Stolička podával daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má povinnost podat vyplněný formulář Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů, doplatek ve výši 31 608,- Kč pak uhradit do osmi dnů. Přehled podává na místně příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení. U podání přehledu na OSSZ není povinnost elektronického podání, i přesto je využita forma datové schránky, neboť je to pro ni nejjednodušší.

Od následujícího měsíce pak bude platit již nově vypočtené zálohy ve výši 5 475,- Kč.

Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění je stanoven ve výši 50 % základu daně.

Vypočítaný vyměřovací základ pro pojistné (50 % ze ZD) $0,5 \times 450\,000 = 225\,000$ Kč

Zdravotní pojištění je 13,5 % z vyměřovacího základu.

$0,135 \times 233\,466 = 31\,518$ Kč

V roce 2022 pan Stolička hradil měsíční zálohy v minimální výši 2 627 Kč

$2\,627$ (za měsíc) $\times 12 = 31\,524$ Kč

Doplatek zdravotního pojištění pro rok 2022 je ve výši $31\,518 - 31\,524 = -6,-$ Kč

Veškeré údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 32 Výpočet zdravotního pojištění

Základ daně	450 000,- Kč
Vypočtený vyměřovací základ	225 000,- Kč
Minimální vyměřovací základ	233 466,- Kč
Použitý vyměřovací základ	233 466,- Kč
Pojistné na ZP	31 518,- Kč
Úhrn zaplacených měsíčních záloh	31 524,- Kč

Výsledný přeplatek/nedoplatek	-6,- Kč
-------------------------------	---------

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že pan Stolička podával daňové přiznání v prodloužené lhůtě (elektronicky) v měsíci dubnu 2023, má povinnost podat vyplněný formulář Přehled OSVČ za rok 2022 nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy mělo být podáno Přiznání k dani z příjmů, přeplatek ve výši 6,- Kč. Přeplatek ve výši 6,- Kč pojišťovna nevrací, bude tedy převeden do záloh za rok 2023.

Přehled podává na svoji zdravotní pojišťovnu.

Od následujícího měsíce pak bude platit již nově vypočtené zálohy ve výši 2 722,- Kč.

Tabulka 33 Souhrnné povinné platby v případě uplatňování skutečných výdajů

Daň z příjmů FO	-65 364,- Kč
Sociální pojištění	65 700,- Kč
Zdravotní pojištění	31 518,- Kč
Celkem uhrazeno v roce 2022	31 854,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pan Stolička odvedl v případě využití skutečných výdajů na odvodech za rok 2022 celkem 31 854,- Kč.

Tabulka 34 Volné finanční prostředky v případě uplatňování skutečných výdajů

Příjmy z podnikání	920 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	470 000,- Kč
Daň z příjmů	-65 364,- Kč
Sociální pojištění	65 700,- Kč
Zdravotní pojištění	31 518,- Kč
Volné finanční prostředky	418 146,- Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	8,6 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	3,5 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že pan Stolička jako OSVČ při příjmech 940 000,- a uplatnění skutečných výdajů ve výši 470 000,- po zaplacení daně z příjmů, sociálního a zdravotního pojištění, zbydou volné finanční prostředky ve výši **418 146,- Kč**. To jsou prostředky, které má tedy k dispozici pro svoji osobní potřebu.

7.2.3 Paušální daň

V případě, že pan Stolička nechce mít žádnou administrativní zátěž, může se rozhodnout stát se poplatníkem v paušální dani. Musí však k 1. 1. 2022 splňovat podmínku, že jeho příjmy za kalendářní rok 2021 nepřesáhly 1 000 000,- Kč, není plátcem DPH, není zaměstnán (kromě příjmů daněných srážkovou daní), není dlužníkem v insolvenčním řízení ani společníkem v o. s., komplementářem k. s., je OSVČ na hlavní činnost a nemá další příjmy podle §8, §9, §10 zákona o daních z příjmů přesahující částku 15 000,- Kč s výjimkou příjmů zdaněných srážkovou daní (to jsou např. dividendy, úroky na bankovní účet atd., které se sráží u zdroje).

Bude sledovat pouze příjmy, které nesmí v roce 2022 přesáhnout 1 000 000,- Kč. V opačném případě bude muset po skončení zdaňovacího období podat daňové přiznání.

Všechny výše uvedené podmínky pan Stolička splňuje, pojďme se tedy podívat na tuto situaci.

Paušální daň pro OSVČ v roce 2022 tvoří měsíční odvody na:

- daň z příjmů ve výši 100 Kč,
- sociální pojištění ve výši 3 267 Kč,
- zdravotní pojištění 2 627 Kč.

Příjmy z podnikání: 920 000 Kč

Skutečně vynaložené výdaje: 470 000 Kč

Celková zaplacená paušální daň v roce 2022 je: 71 928,- Kč

Tato „daň“ zahrnuje souhrnně platby za minimální zálohu na zdravotní pojištění (2 627,-), minimální zálohu na důchodové pojištění navýšenou o 15 % (3 267,-) a daň (100,-).

Tabulka 35 Souhrnné povinné platby v případě paušální daně

Daň zaplacená	1 200,- Kč
Sociální pojištění	39 204,- Kč
Zdravotní pojištění	31 524,- Kč
Celkem uhrazeno v roce 2022	71 928,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celková zaplacená paušální daň v roce 2022 je: 71 928,- Kč

Tabulka 36 Volné finanční prostředky v případě uplatňování paušální daně

Příjmy z podnikatelské činnosti	920 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	470 000,- Kč
Zaplacená daň	1 200,- Kč
Sociální pojištění	39 204,- Kč
Zdravotní pojištění	31 524,- Kč
Volné finanční prostředky	378 072,- Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	19,4 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	7,8 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Pan Stolička jako OSVČ při příjmech 940 000,- v případě využití režimu paušální daně zbydou volné finanční prostředky ve výši **378 072,- Kč**.

7.2.4 Zubní péče Stolička, s. r. o.

Pan Stolička chce svoje podnikání do budoucna rozšířit, rozhodl se tedy založit společnost s ručením omezeným. Nebudeme řešit administrativní zátěž, postup založení, podíváme se na daňový dopad podnikání s.r.o. v roce 2022. Nyní nás z hlediska daně z příjmů zajímají výnosy a náklady – tudíž datum fakturace, nikoli datum skutečného inkasa

či platby peněz (na rozdíl od příjmů a výdajů v případě OSVČ). Budu pracovat se stejnými částkami jako v předchozích odstavcích.

Výnosy: 920 000 Kč

Náklady: 470 000 Kč

Výsledek hospodaření: 450 000 Kč

Tabulka 37 Výpočet daně z příjmů právnických osob

Výnosy	920 000,- Kč
Náklady	470 000,- Kč
Výsledek hospodaření před zdaněním	450 000,- Kč
Základ daně	450 000,- Kč
Základ daně snížení o odčitatelné položky (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)	450 000,- Kč
Sazba daně v procentech	19 %
Daň z příjmů	85 500,- Kč
Daň po slevě	85 500,- Kč
Hospodářský výsledek po zdanění	364 500,- Kč
Srážková daň ze zisku v procentech	15 %
Srážková daň	54 675,- Kč
Vyplacený podíl na zisku jednatele	309 825,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě uvedených hodnot se u společnosti s ručením omezeným daní základ daně sazbou 19 %. Ze základu daně 450 000,- tedy korporace Zubní péče Stolička s.r.o. zaplatí 85 500,- Kč. Daňové přiznání podává v řádném termínu (elektronicky). Termín podání a zaplacení doplatku je ze zákona stanoven do 2. května 2023.

Společnosti navíc vzniká povinnost hradit zálohy na daň z příjmů právnických osob. Výše záloh je vypočtena ve výši 40% daňové povinnosti za uplynulé zdaňovací období.

Splatnost jednotlivých záloh ve výši 34 200,- Kč je pak k 15. červnu 2023 a 15. prosinci 2023.

Pan Stolička, jednatel společnosti, rozhodl rozhodnutím jediného společníka o rozdělení hospodářského výsledku po zdanění ve výši 364 500,-. A to tak, že celá částka bude vyplacena jedinému jednateři. Tato částka podléhá patnáctiprocentní srážkové dani. Daňová povinnost, splatná před vyplacením podílu, je ve výši 54 675,- Kč.

Zbylou částku 309 825,- Kč společnost zašle na účet panu Richardu Stoličkovi.

Tabulka 38 Výpočet volných finančních prostředků jednatele v s.r.o.

Výnosy	920 000,- Kč
Náklady	470 000,- Kč
Daň z příjmů PO	85 500,- Kč
Srážková daň	54 675,- Kč
Minimální zdravotní pojištění	26 244,- Kč
Volné finanční prostředky	283 581,- Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	37 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	18,1 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Pan Stolička je osobou bez zdanitelných příjmů, je veden jako samoplátce zdravotního pojištění. Za rok 2022 pro něj platí odvést měsíčně částku ve výši 13,5 % z minimální mzdy (16 200,-), tedy v celkové výši 26 244,- Kč.

Panu Stoličkovi jako jednateři korporace Zubní péče Stolička s. r. o. při výnosech 920 000,- a nákladech ve výši 470 000,- v případě vyplacení podílu z veškerého zisku společnosti za kalendářní rok 2022, tedy využití veškerých prostředků společnosti s ručním omezením, zbydou volné finanční prostředky ve výši **283 581,- Kč**.

7.2.5 Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 550 000,- Kč

Výše odměn jednatele za rok 2022 činí celkem 550 000,- Kč. Ostatní částky jsou stejné jako v předchozích odstavcích.

Mzdovým nákladem bude pro společnost Zubní péče Stolička, s. r. o. Roční uza-
natelné náklady se tedy oproti předchozímu případu zvýší o 735 900,- Kč na 1 205 900,-
Kč.

Tabulka 39 DPPO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s. r. o.

Výnosy z podnikatelské činnosti	920 000,- Kč
Náklady vynaložené (bez mezd)	470 000,- Kč
Odměna jednatele za měsíc	45 833,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 měsíc	61 325,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 rok	735 900,- Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 měsíc	5 041,- (2 979 + 2 062) Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 rok	60 492,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance za 1 měsíc	6 875,- Kč
Sleva na poplatníka za 1 měsíc	2 570,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za 1 měsíc	4 305,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za rok	51 660,- Kč
Daňové zvýhodnění za 1 rok	65 364,- Kč
Náklady společnosti s.r.o. celkem	1 205 900,- Kč
Daňová ztráta	-285 900,- Kč
Základ daně	0,- Kč
Základ daně zaokrouhlený na celé tisíce dolů	0,- Kč
Daň z příjmů PO	0,- Kč
Čistý zisk spol. s r.o.	0,- Kč
Srážková daň 15 %	0,- Kč
Vyplacený podíl jednatele po odečtení srážkové daně	0,- Kč
Čistá mzda za měsíc (po základní slevě na poplatníka)	36 475,- Kč

Čistý příjem za rok po uplatnění slev – bez daňových bonusů	475 750,-Kč
Daňový bonus	50 424,-Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	526 174,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud si pan Stolička bude vyplácet roční odměny ve výši 550 000,-Kč, obdrží čistý příjem ze závislé činnosti za rok ve výši 526 174,-Kč.

Tabulka 40 Souhrnné povinné platby za rok 2022

Daňové odvody (vč. závislé činnosti)	0,- Kč
Sociální pojištění	172 150,- Kč
Zdravotní pojištění	74 250,- Kč
Celkem uhrazeno za rok 2022	246 400,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkově zapláceno na daňových odvodech v roce 2022 je: 246 400,- Kč.

Tabulka 41 Volné finanční prostředky jednatele

Příjmy z podnikání	920 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	1 205 900,- Kč
Daň z příjmů PO	0,- Kč
Sražená daň	0,- Kč
Sociální pojištění	172 150,- Kč
Zdravotní pojištění	74 250,- Kč
Vyplacené podíly jednatele	0,- Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	526 174,- Kč
Volné finanční prostředky	240 274,- Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	--

Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	26,8 %
--	--------

Zdroj: Vlastní zpracování.

Volné finanční prostředky jednatele při příjmech 920 000,- a odměny jednatele ve výši 550 000,- zůstanou ve výši 240 274,- Kč.

7.2.6 Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 450 000,- Kč

V tomto oddíle počítám s výší ročních odměn jednatele ve výši 450 000,-Kč. Ostatní částky jsou opět stejné jako v předchozích odstavcích.

Mzdovým nákladem bude pro společnost Zubní péče Stolička, s. r. o. Roční uznatelné náklady se tedy oproti předchozímu případu zvýší o 602 100,- Kč na 1 072 100,- Kč.

Tabulka 42 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.

Výnosy z podnikatelské činnosti	920 000,-Kč
Náklady vynaložené (bez mezd)	470 000,-Kč
Odměna jednatele za měsíc	37 500,-Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1měsíc	50 200,-Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 rok	602 400,-Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 měsíc	2 438 + 1 686 = 4 124,- Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 rok	49 488,-Kč
Daň z příjmů zaměstnance za 1 měsíc	5 625,-Kč
Sleva na poplatníka za 1 měsíc	2 570,-Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za 1 měsíc	3 055,-Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za rok	36 660,-Kč
Daňové zvýhodnění	65 364,-Kč
Náklady společnosti s.r.o. celkem	1 072 100,-Kč
Daňová ztráta	-152 100,-Kč

Základ daně	0,-Kč
Základ daně zaokrouhlený na celé tisíce dolů	0,-Kč
Daň z příjmů PO	0,-Kč
Čistý zisk spol. s r.o.	0,-Kč
Srážková daň 15 %	0,-Kč
Vyplacený podíl jednatele po odečtení srážkové daně	0,-Kč
Čistá mzda za měsíc (po základní slevě na poplatníka)	30 319,-Kč
Čistý příjem za rok po uplatnění slev – bez daňových bonusů	389 250,-Kč
Daňový bonus	65 364,-Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	454 614,-Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pokud si pan Stolička bude vyplácet roční odměny ve výši 450 000,-Kč, obdrží čistý příjem ze závislé činnosti za rok ve výši 454 614,-Kč.

Tabulka 43 Souhrnné povinné platby

Daňové odvody (vč. závislé činnosti)	0,-Kč
Sociální pojištění	140 850,-Kč
Zdravotní pojištění	60 750,-Kč
Celkem uhrazeno za rok 2022	201 600,-Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Celkově zapláceno na daňových odvodech v roce 2022 je: 201 600,- Kč.

Tabulka 44 Volné finanční prostředky jednatele pana Stoličky

Příjmy z podnikání	920 000,-Kč
Skutečně vynaložené výdaje	1 072 100,-Kč
Daň z příjmů PO	0,-Kč

Sražená daň	0,-Kč
Sociální pojištění	140 850,-Kč
Zdravotní pojištění	60 750,-Kč
Vyplacené podíly jednatele	0,-Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	454 614,-Kč
Volné finanční prostředky	302 514,-Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	--
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	21,9 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Volné finanční prostředky jednatele při příjmech 920 000,- a odměny jednatele ve výši 450 000,- zůstanou ve výši **302 514,- Kč**.

V dalších letech bude moci společnost uplatnit ztrátu ze stávajícího roku do výše 152 100,-Kč.

7.2.7 Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 350 000,- Kč

Výše odměn jednatele za rok 2022 činí celkem 350 000,-Kč. Ostatní částky jsou stejné jako v předchozích odstavcích.

Mzdovým nákladem bude pro společnost Zubní péče Stolička, s. r. o. Roční uza-
natelné náklady se tedy oproti předchozímu případu zvýší o 468 300,- Kč na 938 300,- Kč.

Na pokrytí vzniklé ztráty doporučuje autorka využít např. vklad osobních prostředků, půjčku (za úrok obvyklý – dnes 8-15 %), ze zisku minulých let (prostředky v pokladně, na účtu z minulých období), (kontokorentní) úvěr, může si mzdu vyúčtovat, ale vyplatit, popřípadě až další rok apod.

Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.

Tabulka 45 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.

Výnosy z podnikatelské činnosti	920 000,- Kč
---------------------------------	--------------

Náklady vynaložené (bez mezd)	470 000,- Kč
Odměna jednatele za měsíc	29 167,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 měsíc	40 140,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 rok	481 680,- Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 měsíc	1 896 + 1 313 = 3 209,- Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 rok	38 508,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance za 1 měsíc	4 380,- Kč
Sleva na poplatníka za 1 měsíc	2 570,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za 1 měsíc	1 810,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za rok	21 720,- Kč
Daňové zvýhodnění	65 364,- Kč
Náklady společnosti s.r.o. celkem	938 300,- Kč
Daňová ztráta	-18 300,- Kč
Základ daně	0,- Kč
Základ daně zaokrouhlený na celé tisíce dolů	0,- Kč
Daň z příjmů PO	0,- Kč
Čistý zisk spol. s r.o.	0,- Kč
Srážková daň 15 %	0,- Kč
Vyplacený podíl jednatele po odečtení srážkové daně	0,- Kč
Čistá mzda za měsíc (po základní slevě na poplatníka)	24 148,- Kč
Čistý příjem za rok po uplatnění slev – bez daňových bonusů	302 750,- Kč
Daňový bonus	65 364,- Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	368 114,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pokud si pan Stolička bude vyplácet roční odměny ve výši 350 000,-Kč, obdrží čistý příjem ze závislé činnosti za rok ve výši 368 114,-Kč.

Tabulka 46 Souhrnné povinné platby za rok 2022

Daň z příjmů (vč. závislé činnosti)	0,- Kč
Sociální pojištění	109 550,- Kč
Zdravotní pojištění	47 250,- Kč
Celkem uhrazeno za rok 2022	156 800,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Celkově na daňových odvodech, do kterých řadíme i sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění za rok 2022 zapláceno 156 800,-Kč.

Tabulka 47 Volné finanční prostředky jednatele

Příjmy z podnikání	920 000,- Kč
Skutečně vynaložené výdaje	938 300,- Kč
Daň z příjmů PO	0,- Kč
Sražená daň	0,- Kč
Sociální pojištění	109 550,- Kč
Zdravotní pojištění	47 250,- Kč
Vyplacené podíly jednatele	0,- Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	368 114,- Kč
Volné finanční prostředky	349 814,- Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	--
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	17 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Volné finanční prostředky jednatele při příjmech 920 000,- a odměny jednatele ve výši 350 000,- zůstanou ve výši 349 814,- Kč.

V dalších letech bude moci společnost uplatnit ztrátu ze stávajícího roku ve výši 18 300,-Kč.

7.2.8 Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši 250 000,- Kč

Výše odměn jednatele za rok 2022 činí celkem 250 000,-Kč. Ostatní částky jsou stejné jako v předchozích odstavcích.

Mzdovým nákladem bude pro společnost Zubní péče Stolička, s. r. o. Roční uza-
telné náklady se tedy oproti předchozímu případu zvýší o 334 500,- Kč na 804 500,- Kč.

Tabulka 48 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.

Výnosy z podnikatelské činnosti	920 000,-Kč
Náklady vynaložené (bez mezd)	470 000,-Kč
Odměna jednatele za měsíc	20 833,-Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1měsíc	27 875,-Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 rok	334 500,-Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 měsíc	2 291, -(1 354 + 937) Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 rok	27 500,-Kč
Daň z příjmů zaměstnance za 1 měsíc	3 135,-Kč
Sleva na poplatníka za 1 měsíc	2 570 Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za 1 měsíc	565,-Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za rok	6 780,-Kč
Daňové zvýhodnění	65 364,-Kč
Náklady společnosti s.r.o. celkem	804 500,-Kč
Základ daně	115 500,-Kč
Základ daně zaokrouhlený na celé tisíce dolů	115 000,-Kč
Daň z příjmů PO	21 850,-Kč

Čistý zisk spol. s r.o.	93 650,-Kč
Srážková daň 15 %	14 047,-Kč
Vyplacený podíl jednatele po odečtení srážkové daně	79 603,-Kč
Čistá mzda za měsíc (po základní slevě na poplatníka)	17 975,-Kč
Čistý příjem za rok po uplatnění slev – bez daňových bonusů	216 250,-Kč
Daňový bonus	65 264,-Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	281 614,-Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pokud si pan Stolička bude vyplácet roční odměny ve výši 250 000,-Kč, obdrží čistý příjem ze závislé činnosti za rok ve výši 281 614,-Kč.

Tabulka 49 Souhrnné povinné platby

Daně z příjmů (vč. závislé činnosti)	21 850 + 14 047 = 35 897,- Kč
Sociální pojištění	78 250,- Kč
Zdravotní pojištění	33 750,- Kč
Celkem uhrazeno za rok 2022	147 897,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Celkově zapláceno na daňových odvodech za rok 2022 je: 147 897,- Kč

Tabulka 50 Volné finanční prostředky jednatele

Příjmy z podnikání	920 000,-Kč
Skutečně vynaložené výdaje	804 500,-Kč
Daň z příjmů PO	21 850,-Kč
Sražená daň	14 047,-Kč
Sociální pojištění	78 250,-Kč
Zdravotní pojištění	33 750,-Kč

Vyplacené podíly jednatele	79 603,-Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	281 614,-Kč
Volné finanční prostředky	361 217,-Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	129 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	16,1 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Volné finanční prostředky jednatele při příjmech 920 000,- a odměny jednatele ve výši 250 000,- zůstanou ve výši 361 217,- Kč.

7.2.9 Zubní péče Stolička, s. r. o. vč. odměny jednatele ve výši minimální mzdy

Pan Stolička založil společnost s ručením omezeným. Jako odměnu si bude vyplácet minimální mzdu. Ta pro rok 2022 činí 16 200,- Kč měsíčně. Má jako fyzická osoba vyřešeny odvody na zdravotní a důchodové pojištění, které za něj odvede společnost, v níž je jednatelem. Výše odměn jednatele za rok 2022 činí celkem 194 400,-Kč. Ostatní částky jsou stejné jako v předchozích odstavcích.

Mzdovým nákladem bude pro společnost Zubní péče Stolička, s. r. o. Roční ustatelné náklady se tedy oproti předchozímu případu zvýší o 260 112,- Kč na 720 112,- Kč.

Tabulka 51 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.

Výnosy z podnikatelské činnosti	920 000,- Kč
Náklady vynaložené (bez mezd)	470 000,- Kč
Odměna jednatele za měsíc	16 200,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 měsíc	21 676,- Kč
Náklady zaměstnavatele na mzdy na 1 rok	260 112,- Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 měsíc	1 782,- (1 050 + 729) Kč
Odvod SP a ZP zaměstnance za 1 rok	21 384,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance za 1 měsíc	2 430,- Kč

Sleva na poplatníka za 1 měsíc	2 570,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za 1 měsíc	0,- Kč
Daň z příjmů zaměstnance po odečtení slevy za rok	0,- Kč
Daňové zvýhodnění	65 364,- Kč
Náklady společnosti s.r.o. celkem	730 112,- Kč
Základ daně	189 888,- Kč
Základ daně zaokrouhlený na celé tisíce dolů	189 000,- Kč
Daň z příjmů PO	35 910,- Kč
Čistý zisk spol. s r.o.	153 978,- Kč
Srážková daň 15 %	23 096,- Kč
Vyplacený podíl jednatele po odečtení srážkové daně	130 882,- Kč
Čistá mzda za měsíc (po základní slevě na poplatníka)	14 418,- Kč
Čistý příjem za rok po uplatnění slev – bez daňových bonusů	168 156,- Kč
Daňový bonus	65 364,- Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	233 520,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pokud si pan Stolička bude vyplácet roční odměny ve výši minimální mzdy, obdrží čistý příjem ze závislé činnosti za rok ve výši 233 520,-Kč.

Tabulka 52 Souhrnné povinné platby

Daně z příjmů (vč. závislé činnosti)	35 910+23 096 = 59 006,-Kč
Sociální pojištění	60 847,-Kč
Zdravotní pojištění	26 244,-Kč
Celkem uhrazeno za rok 2022	146 097,-Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Celkově zaplaceno na daňových odvodech za rok 2022 je: 146 097,- Kč.

Tabulka 53 Volné finanční prostředky jednatele

Příjmy z podnikání	920 000,-Kč
Skutečně vynaložené výdaje	730 112,-Kč
Daň z příjmů PO	35 910,-Kč
Sražená daň	23 096,-Kč
Sociální pojištění	60 847,-Kč
Zdravotní pojištění	26 244,-Kč
Vyplacené podíly jednatele	130 882,-Kč
Čistý příjem ze závislé činnosti vč. vyplacených bonusů	233 520,-Kč
Volné finanční prostředky	364 402,-Kč
Průměrné sazba daňových odvodů (zátěže)	77 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	15,9 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Volné finanční prostředky jednatele při příjmech 920 000,- a odměny jednatele ve výši minimální mzdy zůstanou ve výši **364 402,- Kč**.

Tabulka 54 Srovnání jednotlivých způsobů výpočtu daně z přidané hodnoty u pana Stoličky

pan Stolička	OSVČ paušální výdaje	OSVČ skutečné výdaje	OSVČ paušální daň	s.r.o. bez odměny	s.r.o. s odměnou 550 000,- Kč
Příjmy/výnosy	920 000,-	920 000,-	920 000,-	920 000,-	920 000,-
Daňově uznatelné výdaje/náklady	368 000,-	470 000,-	-	470 000,-	1 205 900,-

Základ daně	552 000,- Kč	450 000,-	-	450 000,-	-285 900,-
Daňová povinnost OSVČ / s.r.o.	-50 124,-	-65 364,-	1 200,-	85 500,-	0,-
Srážková daň	0,-	0,-	0,-	54 675,-	0,-
Vyplacené podíly jednatele	0,-	0,-	0,-	309 825,-	0,-
Sociální pojištění	80 592,-	65 700,-	39 204	0	172 150,-
Zdravotní pojištění	37 260,-	31 518,-	31 524,-	26 244,-	74 250,-
Daň ze závislé činnosti	0,-	0,-	0,-	0,-	-50 424,-
Čistá mzda	0,-	0,-	0,-	0,-	526 174,-
Volné prostředky podnikatele	382 272,-	418 146,-	378 072,-	283 581,-	240 274,-
Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	14,3 %	8,6 %	19,4 %	37 %	--
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	7,4 %	3,5 %	7,8 %	18,1 %	26,8 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pokračování tabulky č. 54

pan Stolička	s.r.o. s odměnou 450 000,-Kč	s.r.o. s odměnou 350 000,-Kč	s.r.o. s odměnou 250 000,-Kč	s.r.o. s odměnou ve výši min. mzdy
Příjmy/výnosy	920 000,-	920 000,-	920 000,-	920 000,-
Daňově uznatelné výdaje/náklady	1 072 100,-	938 300,-	804 500,-	730 112,-
Základ daně	-152 100,-	-18 300,-	115 500,-	189 888,-
Daňová povinnost OSVČ / s.r.o.	0,-	0,-	21 850,-	35 910,-
Srážková daň	0,-	0,-	14 047,-	23 096,-
Vyplacené podíly jednatelů	0,-	0,-	79 603,-	130 882,-
Sociální pojištění	140 850,-	109 550,-	78 250,-	60 847,-
Zdravotní pojištění	60 750,-	47 250,-	33 750,-	26 244,-
Daň ze závislé činnosti	-65 364,-	-65 364,-	-65 364,-	-65 364,-
Čistá mzda	454 614,-	368 114,-	281 614,-	233 520,-
Volné prostředky podnikatele	302 514,-	349 814,-	361 217,-	364 402,-

Průměrná sazba daňových odvodů (zátěže)	--	--	129 %	77 %
Efektivní sazba daňových odvodů (zátěže)	21,9 %	17 %	16,1 %	15,9 %

Zdroj: Vlastní zpracování

U pana Stoličky, který podniká v oboru zubní péče, je situace oproti minulému případu (kadeřnice) odlišná.

Je to dáno především tím, že pan Stolička uplatňuje slevy na dani (jak základní slevu na poplatníka, tak navíc slevu na manželku, dále si ze základu daně může odečíst příspěvky na soukromé životní pojištění, penzijní připojištění, poskytnuté dary a zaplacené úroky z hypotéčního úvěru). Dále vyživuje 3 děti, na které si uplatňuje daňové zvýhodnění.

Co se týče podnikání jako fyzická osoba, nejvýhodnější formou je pro pana Stoličku uplatnění skutečných výdajů, tedy vedení daňové evidence. Výdajový paušál, který může jako OSVČ uplatnit, je pouze do výše 40 %. V tomto případě, kdy skutečné výdaje výrazně převyšují výdajový paušál, při současném daňovém zvýhodnění a uplatnění daňového bonusu na tři vyživované děti, je tedy pro pana Stoličku paušální výdaj nevýhodný. Podobně je tomu i při aplikaci paušální daně. Rozdíl ve volných prostředcích, které podnikatel získá tímto způsobem zdanění je více než 30 000,- Kč. Použití skutečných výdajů je pro podnikatele nejvýhodnější volba.

U podnikání coby právnické osoby (s.r.o.), je situace následující: forma s. r.o. bez odměny jednatele, je méně výhodná než v případě, kdy se pan Stolička ve své firmě zaměstná. Pan Stolička si v tomto případě (bez odměny jednatele) platí zdravotní pojištění do minimální výše (jako osoba bez zdanitelných příjmů), sociální pojištění neodvádí.

Pokud si pan Stolička bude měsíčně vyplácet odměnu (550 000, 450 000, 350 000, 250 000, resp. 194 000 Kč, tedy ve výši minimální mzdy), se snižující se vyplacenou odměnou se konečná výše volných prostředků, které pan Stolička z podnikání za kalendářní rok 2022 získá, zvyšuje. Nejvýhodnější je varianta s minimální mzdou. V tom případě podnikatel ze svého podnikání získá 364 402,- Kč. Pokud autorka porovná výhodnost podnikání pana Stoličky jako fyzické osoby s formou společnosti s ručeným omezením, nejvýhodnější je podnikání formou FO při uplatnění skutečných výdajů. V tomto případě podnikatel ze svého podnikání získá 418 146,- Kč. Poté následují ostatní formy podnikání jako OSVČ. Podnikání formou s.r.o. je oproti nejvýhodnější volbě (zdanění OSVČ při vedení daňové evidence) méně výnosné přibližně o 48 000,-Kč. Konkrétně, pokud by si pan Stolička vyplácel měsíčně odměnu ve výši minimální mzdy (16 200,- Kč), pak by jeho čistý příjem z podnikání formou společnosti s ručeným omezením po veškerých odvodech činil 364 402,- Kč. Se stoupající odměnou se pak výše volných prostředků z podnikání snižuje.

Výše paušálních výdajů v případě pana Stoličky činí pouze 40 % z příjmů. Lékařská péče spadá do skupiny podnikání, v níž je možno uplatnit paušální výdaje v nejnižší možné míře. Tato skutečnost, při výpočtu volných prostředků podnikatele, sehrála podstatnou roli. Na rozdíl od jiných povolání (živností), například výše uvedené kadeřnice, není způsob zdanění pomocí výdajového paušálu příliš výhodný. Pokud by pan Stolička podnikal v jiném oboru, kde by si výdajový paušál mohl uplatnit do výše 60 % či 80 %, byla by situace zcela jistě odlišná.

Daňová zvýhodnění a slevy také ovlivňují celkovou výši daňové zátěže. Z tohoto důvodu je tedy, v případě pana Stoličky, nevýhodné, přihlásit se do institutu paušální daně, neboť v tomto případě nelze tyto slevy a daňová zvýhodnění, uplatnit.

V případě daňové ztráty s.r.o., která ve zdaňovacím období vznikne daňovému subjektu Zubní péče Stolička s.r.o., lze s touto ztrátou kalkulovat po dobu dalších pěti let a využít ji, v těchto pěti letech, ke snížení základu daně. Chová se stejně jako daňový náklad, respektive má stejný daňový dopad.

Pokud by autorka byla na místě pana Stoličky a měla se rozhodnout, jakou formu podnikání a zdanění si vybere, **rozhodla by se pro podnikání formou OSVČ při výpo-**

čtu metodou zdanění skutečných výdajů. Pokud by pan Stolička chtěl založit kapitálovou společnost (s.r.o.), pak nejvýhodnější varianta této formy podnikání je v případě vyplácení odměny jednatelem ve výši minimální měsíční mzdy.

ZÁVĚR

Diplomová práce se věnuje zkoumání způsobů (možných postupů) výpočtu daně z příjmů u osob samostatně výdělečně činných a společností s ručením omezeným. Autorka vycházela z poznatků ze studia, knižních i elektronických publikací a z vnitropodnikových údajů.

Hlavním cílem práce je porovnání výpočtů daně z příjmů mezi osobou samostatně výdělečně činnou a společností s ručením omezeným, dle jednotlivých případových studií a jejich vyhodnocení.

Teoretická část práce se zabývá vysvětlením odborných pojmů a východisek, které úzce souvisejí s problematikou právních forem podnikání se zaměřením na osobu samostatně výdělečně činnou, společnost s ručením omezeným a daně z příjmů. Popsány byly jednotlivé způsoby stanovení základu daně pro výpočet daně z příjmů fyzických a právnických osob.

V úvodu analytické části byly popsány výchozí případové studie. Na tyto případové studie byly následně implementovány jednotlivé způsoby výpočtu daně z přidané hodnoty. Cílem praktické části bylo zaměřit se na podstatné rozdíly mezi podnikáním jako osoba samostatně výdělečně činná a jako osoba vystupující v pozici společníka společnosti s ručením omezeným.

Každý, kdo podniká jako fyzická osoba a jeho roční výdělek přesáhl 15 000 Kč, musí odvádět daň z příjmů fyzických osob. Při výpočtu daně z příjmů lze využít tzv. výdajové paušály, aniž by bylo třeba sledovat reálné výdaje. OSVČ (i zaměstnancům) s vyššími příjmy se může stát, že jejich výdělků podlehnou i druhé sazbě daně Nesmí se navíc zapomenout zahrnout ani sociální zabezpečení 29,2 % a 13,5 % zdravotního pojištění z vyměřovacího základu.

U společnosti s ručením omezeným je to ohledně daně z příjmů o něco obtížnější. Tato společnost totiž musí pro změnu odvádět daň z příjmu právnických osob, která činí 19 %. Dále pak ale je třeba zdanit i svůj podíl (popř. i podíly ostatních společníků) 15 % srážkovou daní.

Z propočtu případových studií nejlépe vychází způsob zdanění osoby samostatně výdělečně činné paušálními výdaji, kdy je uplatněn paušál ve výši 80 %, daňově uznatelné

výdaje/náklady vychází tedy ve výši 704 000,- Kč. Po uplatnění slev na dani, poplatníkovi nevzniká povinnost hradit daň z příjmů. Musí zaplatit zákonem stanovené odvody na sociální a zdravotní pojištění. Živnostníkovi zůstanou volné prostředky ve výši 624 395,- Kč. Nevýhodou je, že živnostník ručí za závazky celým svým majetkem.

Z mého pohledu je metoda výdajového paušálu pro podnikatele výhodné. Tato varianta má velkou výhodu v tom, že OSVČ nemusejí evidovat účtenky ani přijaté faktury, i proto je tato metoda živnostníky velmi využívána. V porovnání mezi OSVČ a s.r.o. je mimo jiné rozdíl v placení daní. Jak bylo zřejmé i na příkladech v případových studiích s. r. o. má možnost rozdělit příjmy mezi společníky, což může snížit celkovou daňovou zátěž. OSVČ tuto možnost rozdělit příjmy mezi společníky nemá, takže celková daňová zátěž bývá vyšší.

Tato práce má sloužit především podnikatelům k tomu, aby se mohli rozhodnout, kterou právní formu podnikání považují z hlediska výpočtu daně z příjmů za vyhovující, a tudíž která by pro ně byla nejvýhodnější. V práci je možné nalézt důležité informace k začátku i průběhu podnikání.

Použitá literatura

1. BŘEZINOVÁ, H., ŠTOHL, P. (2015). Účetní a daňová specifika společnosti s ručením omezeným, 3. vyd., Znojmo: SVŠE Znojmo.
2. ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ I., (2015). Právo obchodních korporací, 1.vyd., Praha: Wolters Kluwer.
3. DUŠEK, J. A SEDLÁČEK J. (2023). Daňová evidence podnikatelů 2023. Praha: Grada Publishing, a.s.
4. JÁNOŠÍKOVÁ, P. (2009). Finanční a daňové právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
5. JOSKOVÁ, L. (2014) Zákon o obchodních korporacích, 1.vyd., Praha: Grada.
6. JOSKOVÁ, L. (2021). Nová společnost s ručením omezeným, 4. aktual. vyd., Praha: Grada.
7. LASÁK, J. (2014). Zákon o obchodních korporacích, 1.vyd., Praha: Wolters Kluwer.
8. MACHÁČEK, I. (2019). Optimalizace daně z příjmů fyzických osob. Postupy, jak platit co nejnižší daň, 1.vyd., Olomouc: ANAG.
9. MARKOVÁ, H. (2017). Daňové zákony 2017: Úplná znění platná k 1. 1. 2017. Praha: Grada.
10. MARKOVÁ, H. (2022). Daňové zákony 2022: Úplná znění platná k 1. 1. 2022. 33. vydání. Praha. Grada Publishing, a.s.
11. MARKOVÁ, H. (2023). Daňové zákony 2023: Úplná znění platná k 1. 1. 2023. 34. vydání. Praha. Grada Publishing, a.s.
12. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY (2020). Státní rozpočet v kostce. Dostupné: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Informacni-le-tak_2020_Statni-rozpocet-v-kostce.pdf
13. NOVOTNÝ, M., HORÁK, T., HOLEJŠOVSKÝ, J., OEHM, J. (2016) Bytové spoluvlastnictví a bytová družstva. Komentář. Praha: C. H. Beck.
14. ONDŘEJ, J. (2019). Zahájení podnikání (právní, ekonomické, daňové, účetní aspekty). Wolters Kluwer.

15. PETRŮ, N. a HAVLÍČEK, K. (2016). Specifics of the Development of Family Business in the Czech Republic. *European Research Studies*. 2016. 9(4), s. 88 - 108.
16. ROHLÍKOVÁ, J. a RINDOVÁ, I. (2022). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2022*. 30. vyd. Olomouc: ANAG, 2022. 464 s. -
17. SKÁLOVÁ, J. (2015). Účetní a daňové souvislosti zákona o obchodních korporacích, Praha _ Wolters Kluwer.
18. SRPOVÁ, J., ŘEHOŘ, V., a kol. (2010). *Základy podnikání*, 1.vyd., Praha: Grada Publishing a.s.
19. ŠVARC, Z. (2014). *Základy obchodního práva po rekodifikaci soukromého práva*, 4.vyd., Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.
20. ŠVARCOVÁ, J. (2009). *Ekonomie – stručný přehled*, 1.vyd., Zlín: CEED.
21. VANČUROVÁ, A. a ZÍDKOVÁ, H. (2022). *Daňový systém ČR 2022*, Praha: Wolters Kluwer.
22. VLACHOVÁ, B., (2021) *Právo v praxi*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. 2021.

Internetové zdroje

1. Česká správa sociálního zabezpečení (2022). Citováno z: www.cssz.cz/web/cz/osvc-snadne-a-prehledne
2. Finance.cz (2022). Citováno z: www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/odvody-socialniho-a-zdravotniho-pojisteni/zamestnanci-zdravotni-pojisteni/
3. Pokorná, (2021). Citováno z: www.podnikatel.cz/clanky/jaky-je-rozdil-mezi-vedenim-ucetnictvi-a-vedeni-danove-evidence/
4. Redakce portálu (2020). Citováno z: www.ipodnikatel.cz/pravni-formy-podniku-pro-fyzicke-a-pravnicke-osoby/
5. Solitea (2022). Citováno z: www.idoklad.cz/blog/vyberte-si-spravny-druh-podniku
6. Všeobecná zdravotní pojišťovny, (2022). Citováno z: www.vzp.cz

Použité zkratky

a. s.	AKCIOVÁ SPOLEČNOST
DPH	DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY
DZP	DAŇ Z PŘÍJMŮ
DPFO	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB
DPPO	DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB
FO	FYZICKÁ OSOBA
HV	HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK
k. s.	KOMANDITNÍ SPOLEČNOST
NOZ	NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK
OSVČ	OSOBA SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÁ
OR	OBCHODNÍ REJSTRÍK
OSSZ	OKRESNÍ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
OZ	ZÁKON Č. 513/1991 SB., OBCHODNÍ ZÁKONÍK (PŘEDCHŮDCE ZOK)
PO	PRÁVNICKÁ OSOBA
s.r.o.	SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM
ZOK	ZÁKON Č. 90/2012 SB., ZÁKON O OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTECH A DRUŽSTVECH (ZÁKON O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH)
ZPSP	ZÁKON Č. 589/1992 SB., O POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A PŘÍSPĚVKU NA STÁTNÍ POLITIKU ZAMĚSTNANOSTI

Použité tabulky

Tabulka 1 Rozdíly mezi formami obchodních společností – kapitálové společnosti	17
Tabulka 2 Rozdíly mezi formami obchodních společností – osobní společnosti	18
Tabulka 3 Výpočet základu daně	30
Tabulka 4 Výše daňového zvýhodnění	32
Tabulka 5 Výpočet roční daňové povinnosti.....	32
Tabulka 6 Schéma výpočtu částky daně z příjmů právnických osob.....	35
Tabulka 7 Výpočet daně z příjmů fyzických osob výdajovým paušálem.....	51
Tabulka 8 Výpočet sociálního zabezpečení	52
Tabulka 9 Výpočet zdravotního pojištění	54
Tabulka 10 Souhrnné platby v případě uplatnění výdajového paušálu.....	54
Tabulka 11 Výpočet volných finančních prostředků v případě uplatňování výdajového paušálu	55
Tabulka 12 Výpočet daně z příjmů v případě uplatnění skutečných výdajů.....	56
Tabulka 13 Výpočet sociálního pojištění	57
Tabulka 14 Výpočet zdravotního pojištění	58
Tabulka 15 Souhrnné povinné platby v případě uplatňování skutečných výdajů	59
Tabulka 16 Výpočet volných finančních prostředků v případě uplatňování skutečných výdajů	59
Tabulka 17 Souhrnné povinné platby v případě paušální daně.....	61
Tabulka 18 Výpočet volných finančních prostředků v případě uplatnění paušální daně.....	61
Tabulka 19 Výpočet daně z příjmu právnických osob	62
Tabulka 20 Výpočet volných finančních prostředků jednatele v s.r.o.	63

Tabulka 21 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.	64
Tabulka 22 Souhrnné povinné platby u s.r.o.....	65
Tabulka 23 Volné finanční prostředky jednatele	65
Tabulka 24 Srovnání jednotlivých způsobů výpočtu daně z přidané hodnoty u p. Hřebenové.....	66
Tabulka 25 Výpočet daně z příjmů fyzických osob výdajovým paušálem.....	69
Tabulka 26 Výpočet sociálního pojištění	70
Tabulka 27 Výpočet zdravotního pojištění	72
Tabulka 28 Souhrnné povinné platby v případě uplatňování výdajového paušálu..	72
Tabulka 29 Volné finanční prostředky v případě uplatňování výdajového paušálu	73
Tabulka 30 Výpočet daně z příjmu fyzických osob uplatněním skutečných výdajů	73
Tabulka 31 Výpočet sociálního pojištění	75
Tabulka 32 Výpočet zdravotního pojištění	76
Tabulka 33 Souhrnné povinné platby v případě uplatňování skutečných výdajů....	77
Tabulka 34 Volné finanční prostředky v případě uplatňování skutečných výdajů ..	77
Tabulka 35 Souhrnné povinné platby v případě paušální daně.....	79
Tabulka 36 Volné finanční prostředky v případě uplatňování paušální daně	79
Tabulka 37 Výpočet daně z příjmů právnických osob	80
Tabulka 38 Výpočet volných finančních prostředků jednatele v s.r.o.	81
Tabulka 39 DPPO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s. r. o.	82
Tabulka 40 Souhrnné povinné platby za rok 2022.....	83
Tabulka 41 Volné finanční prostředky jednatele	83

Tabulka 42 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.	84
Tabulka 43 Souhrnné povinné platby.....	85
Tabulka 44 Volné finanční prostředky jednatele pan Stolička.....	85
Tabulka 45 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.	86
Tabulka 46 Souhrnné povinné platby za rok 2022.....	88
Tabulka 47 Volné finanční prostředky jednatele	88
Tabulka 48 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.....	89
Tabulka 49 Souhrnné povinné platby.....	90
Tabulka 50 Volné finanční prostředky jednatele	90
Tabulka 51 Výpočet DPFO včetně povinných odvodů a volných finančních prostředků v s.r.o.....	91
Tabulka 52 Souhrnné povinné platby.....	92
Tabulka 53 Volné finanční prostředky jednatele	93
Tabulka 54 Srovnání jednotlivých způsobů výpočtu daně z přidané hodnoty u p. Stoličky.....	93

Použité obrázky

Obrázek 1 Možnosti pro podnikatele jako právnické osoby v ČR.....16